Prínosy SPP z pohľadu ochrany prírody

25.11.2025, Nitra

Jozef Ridzoň

Projekt LIFE - IP NATURA 2000 SVK (LIFE19 IPE/SK/000003) je financovaný zo zdrojov Európskej únie v rámci programu LIFE a zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom MŽP SR.

Dopady predošlej SPP na stav vidieckej krajiny na Slovensku

- pre ochranu biodiverzity SPP do roku 2022 na EU a SK úrovni zakotvila len nedostatočné podmienky (a podporu), čím nepriamo SPP nútila farmárov k intenzifikácii
- v rámci kondicionalít napríklad do neproduktívnych plôch (tzv. oblasti ekologického záujmu) bolo možné zahrnúť dusík viažúce plodiny, čo široko podniky využívali, plocha neproduktívnych plôch na OP bola minimálna
- toto nastavenie zhoršilo dopady kolektivizácie. **Priemerná rozloha monkultúrnych lánov na Slovensku bola najväčšia v rámci EU s extrémami na juhu SR**
- napríklad v CHVU Špačinsko-nižnianske polia priemerná rozloha lánov bola 40 ha, kým v celom Trnavskom kraji 18 ha. Sysľovské polia – 60 ha
- v CHVU Ostrovné lúky – kukurica pokrývala 38 % plochy
- agroenvironmentálne schémy necielili okrem dropa vôbec na vtáctvo, drop mal navyše nízku platbu

Dopady predošlej SPP na stav vidieckej krajiny na Slovensku

Priemerné rozlohy monokultúrnych polí v EÚ (ha)

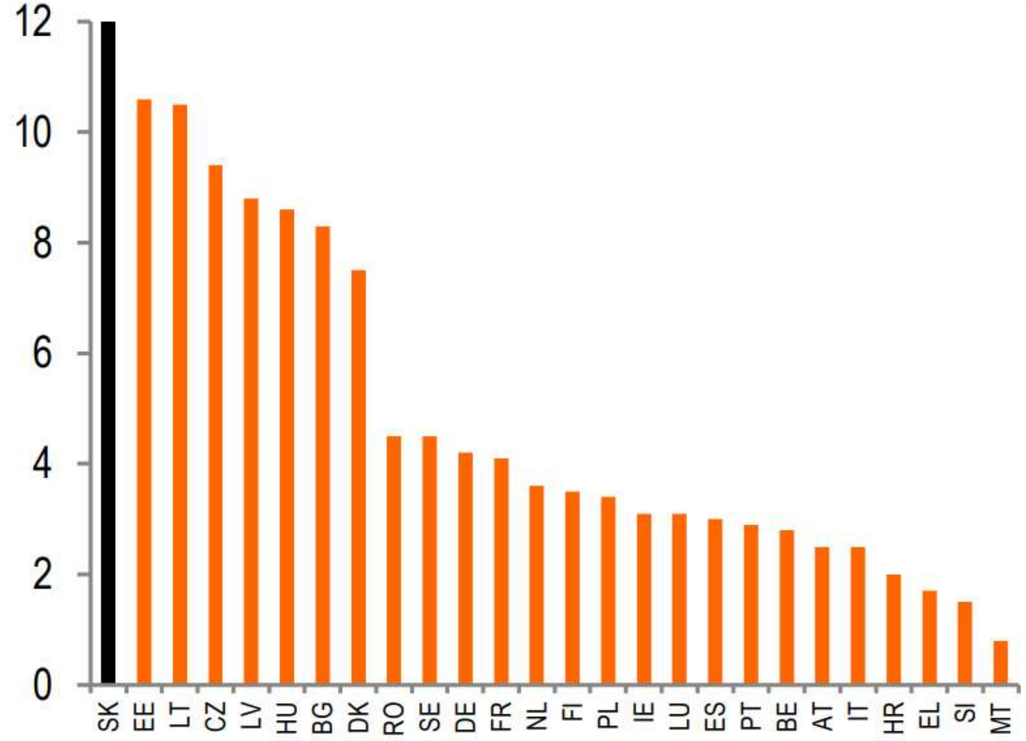

Zdroj: OneSoil, 2018

Priemerné rozlohy monokultúrnych polí v regióne (ha)

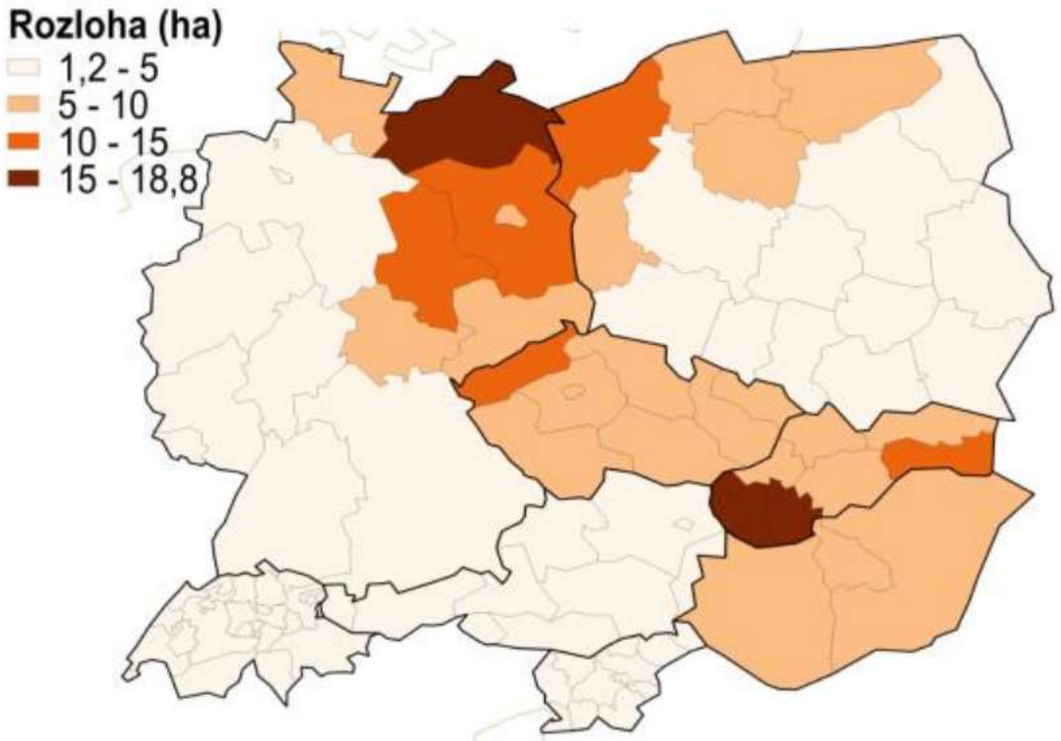

Zdroj: OneSoil, 2018

Dopady predošlej SPP na stav vidieckej krajiny na Slovensku

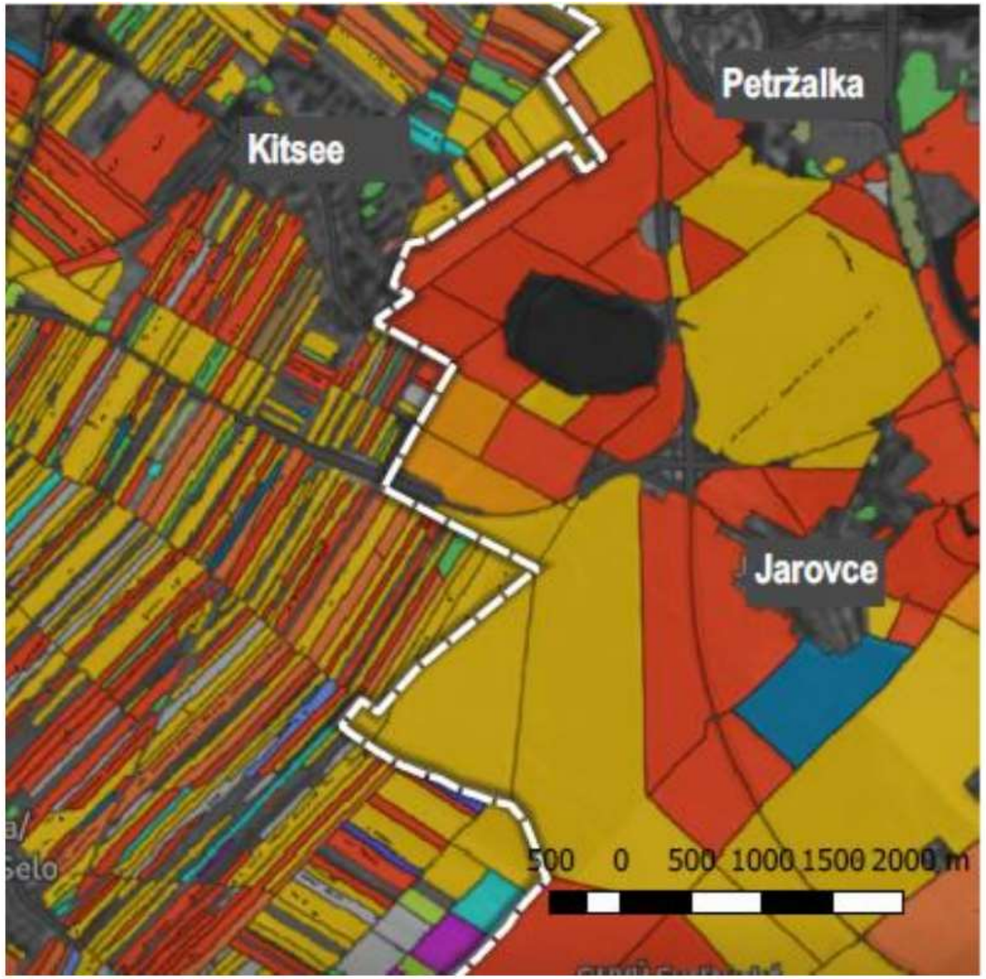

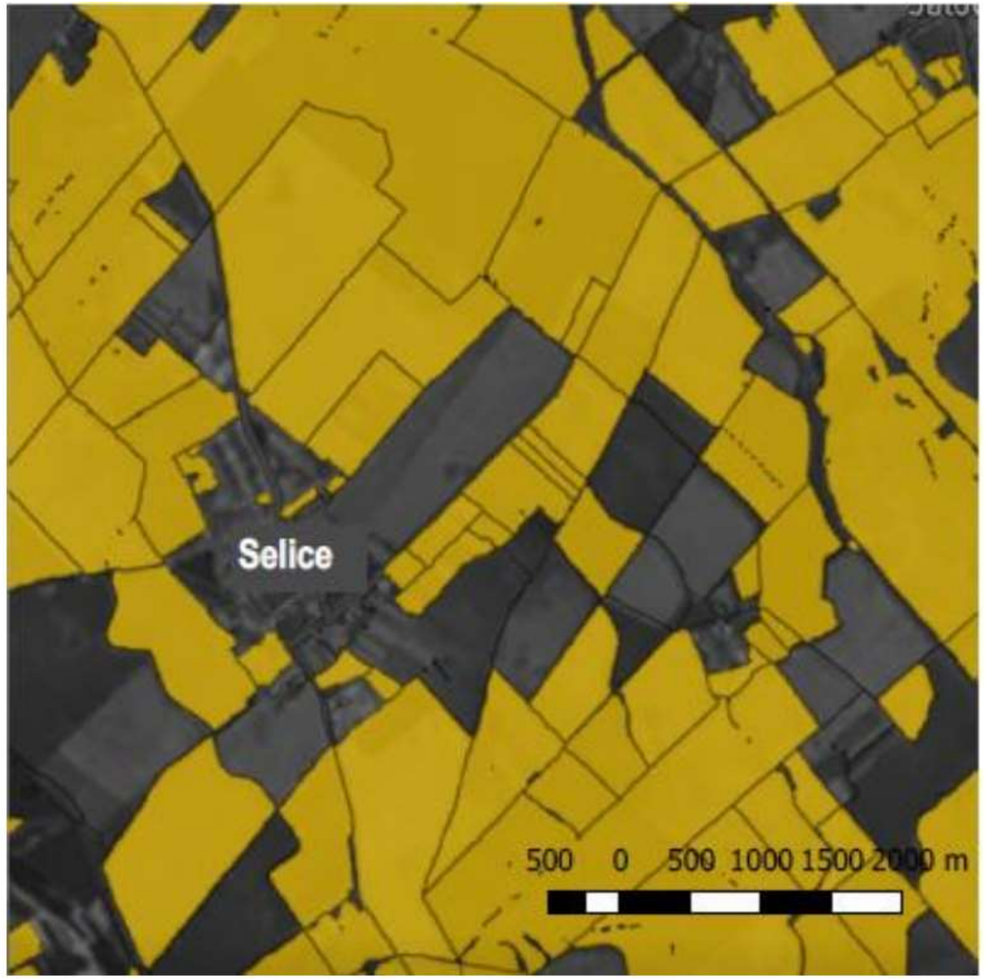

Dopady predošlej SPP na stav vidieckej krajiny na Slovensku

- **Dlhodobý úbytok biodiverzity**, úbytok početnosti hmyzu, opeľovačov
- Pre niektoré vtáčie druhy je pokles početnosti katastrofálny, SPP má na tom významný podiel. Jarabica ubudla o 99 %, krakľa, brehár či hvizdák vymizli zo Slovenska a i.
- Početnosť bežných druhov vtáctva na Slovenska poklesla o 20 % len od roku 2005
- Úbytok poľovnej zveri
- **Zhoršenie vodozádržnej kapacity krajiny** čoho dôsledkom sú bleskové povodne
- Strata tradičného rázu krajiny
- **Zníženie stavu hospodárskych zvierat, opúšťanie pasienkov**
- Zhoršenie štruktúry pôdy, veterná erózia

Dopady predošlej SPP na stav vidieckej krajiny na Slovensku

- Prvé roky od roku 2005 mierne odlišný SK trend od EU. Do roku 2019 prepad -20 %, po 2020 -13,5%

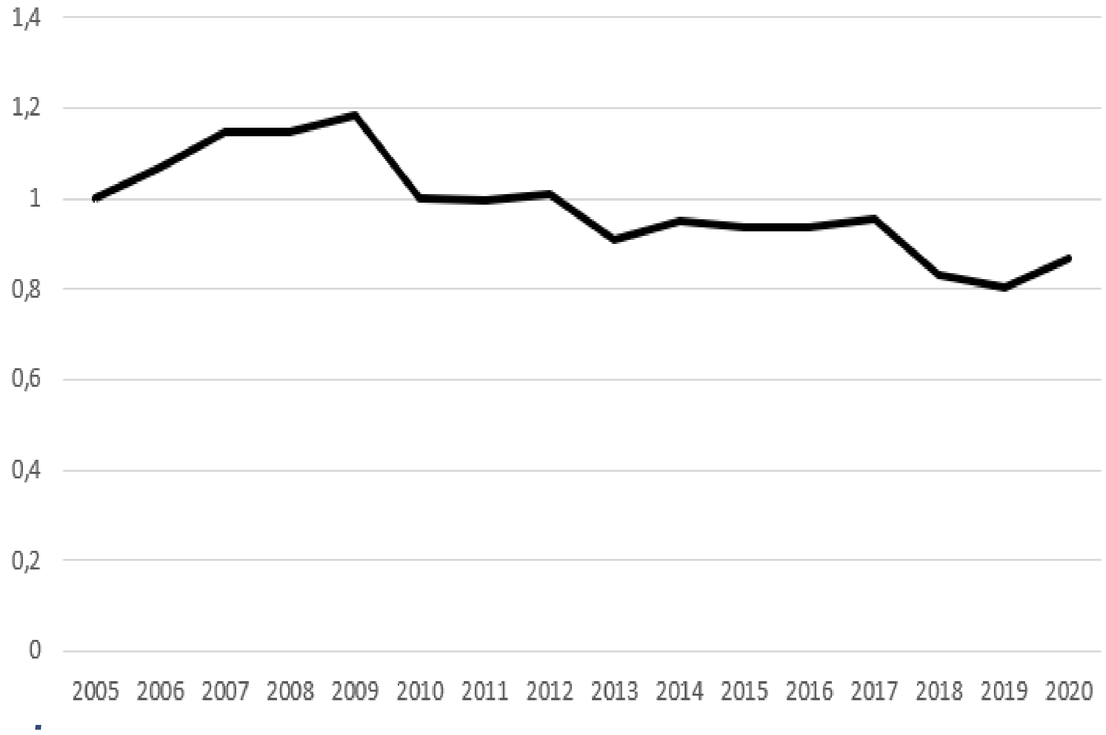

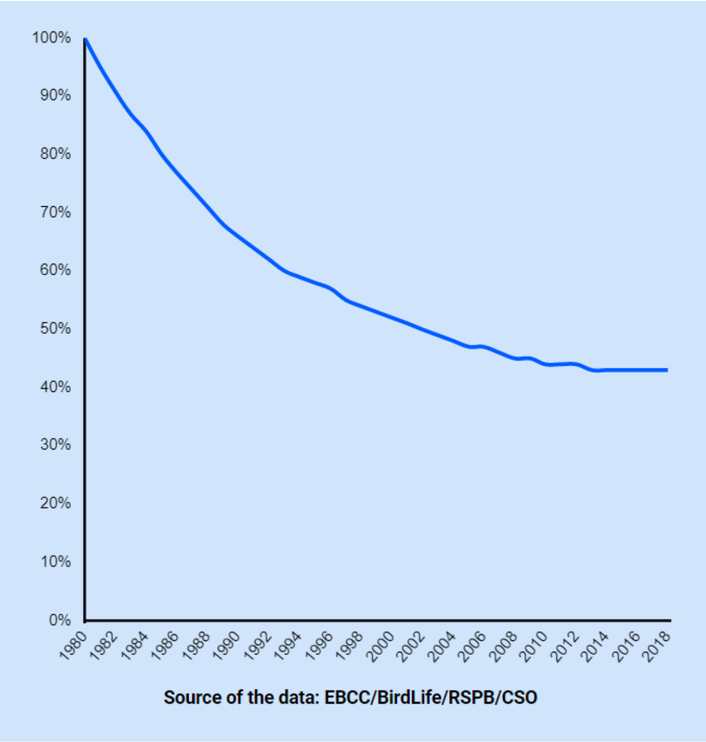

Dopady predošlej SPP na stav vidieckej krajiny na Slovensku

- Přhľaviar červenkastý, prudký pokles od roku 2005 o desiatky %, najskôr kvôli koseniu

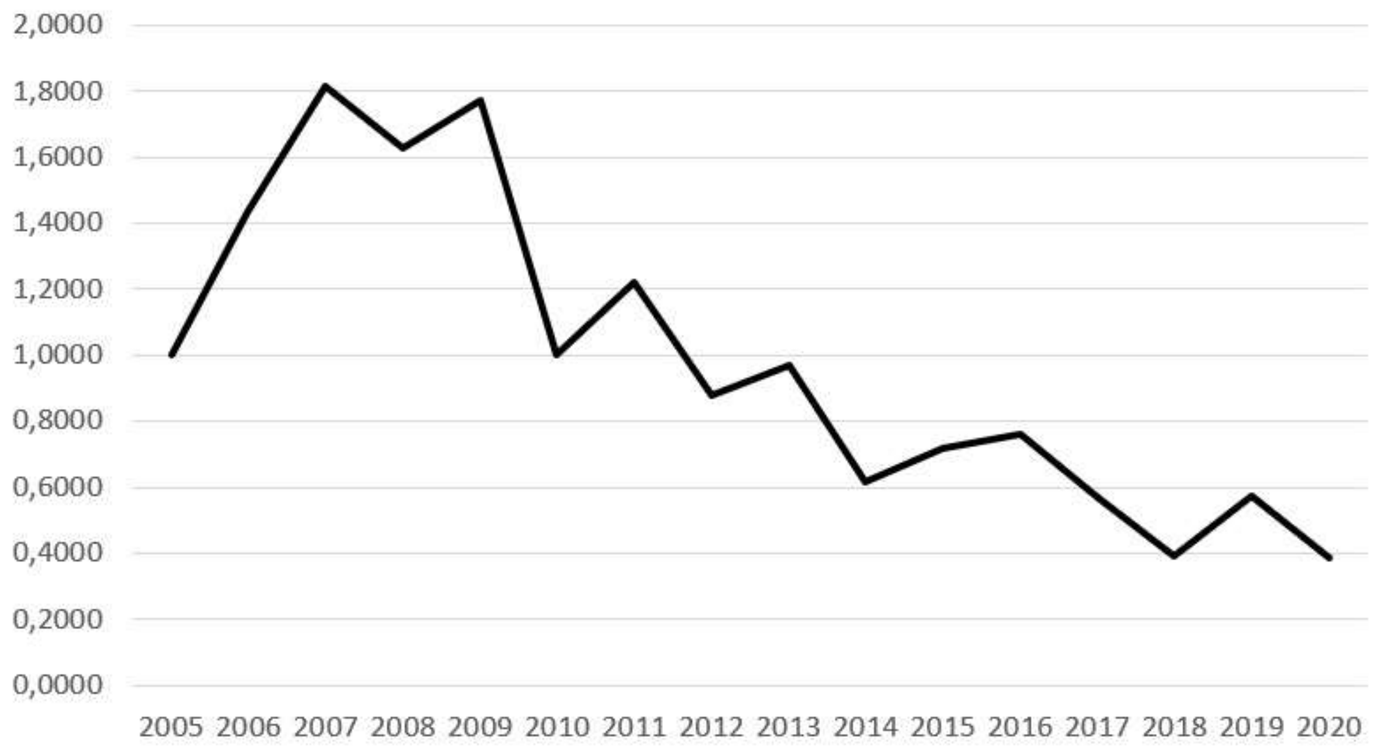

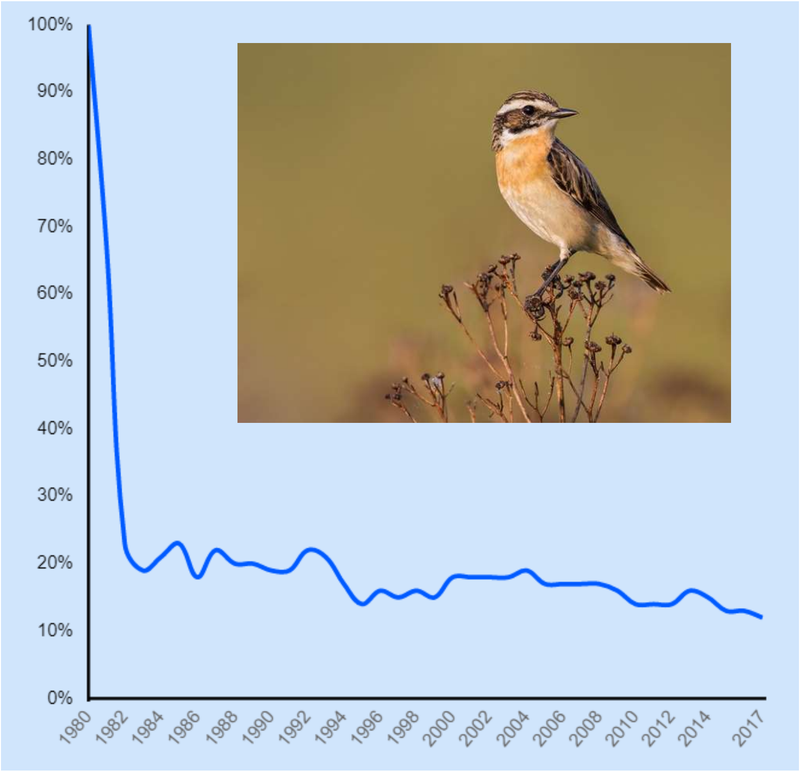

Kroky predchádzajúce prijatiu SP SPP

- vzhľadom ku stavu horšiemu ako v okolitých krajinách sa rozbehla široká kampaň za zmenu SPP
- **petíciu „Za Živú krajinu“** požadujúcu menšie lány, väčšiu podporu farmárov hospodáriacich šetrne, väčšiu podporu pastvy, vyčlenenie 10 % neproduktívnych prvkov a iné opatrenia **podporilo viac ako 20000 ľudí**, žiadali aj väčšiu podporu PBoL
- **k apelu na zmenu SPP sa v memorande „Za zdravú krajinu“ pridali o.i. poľovníci, včelári, neštátni vlastníci lesa**
- aktívne žiadalo zmeny aj Ministerstvo životného prostredia SR a ŠOP SR
- MP RV SR bol predložený spoločný návrh ekoschém a AEKO, ktorý bol predtým detailne prejednávaný s farmármi

Kroky predchádzajúce prijatiu SP SPP

- MP RV SR následne začalo jednať o predložených návrhoch a spustilo pracovné skupiny pre jednotlivé intervencie, ktoré obsah intervencií precizovali
- len pri ekoschémach sa ako pri novej intervencii uskutočnilo sedem kôl prerokovávania a zmien ekoschém, pričom **v rámci pripomienok došlo aj k zmene výberových ekoschém na celofarmovú** (to sa spolu so zásadou niekedy je menej viac ukázalo ako kľúčové)
- osobitné pracovné skupiny boli aj pre AEKO, kondicionality a i.
- **výsledný návrh intervencií je výsledkom participatívneho procesu, nejde o návrh NGO, rezortu ŽP**, ale ide o návrh, ktorý bol široko pripomienkovaný mnohými účastníkmi a ozelenenie vyplýva predovšetkým z rámcov novej EU SPP a jej reformy
- **napriek participatívnemu procesu sa však nepodarilo vychytať všetky chyby, čo bolo spôsobené meškaním prípravy SPP na EU úrovni a tiež meškaniu na národnej úrovni v prvých mesiacoch prípravy SP SPP** – k týmto dôsledkom sa ešte vrátime poobede

Ústupky ochrany prírody v návrhu celofarmovej ekoschémy oproti odbornému návrhu

- Pôvodná požiadavka bola environmentalistov veľkosť lánov limitovať biopásmi všade na 20 ha, po negociáciách ostalo 20 ha len v CHU – inde 50 ha
- Oproti 20 ha CHU alternatíva s 50 ha v prípade ak podnik pasie hospodárske zvieratá
- Odborný návrh počítal s neskorším kosením TTP na 20 %. Po jednaniach s farmami zo severu Slovenska sa podiel znížil na 15 % (+ ďalšie zmeny)
- Ďalšie zníženie % odkladu kosenia TTP sa týka podnikov, ktoré pasú zvieratá
- Ústupky sa týkali aj termínu kosenia
- **Na druhej strane pripomínam, že sa do legislatívy dostali viaceré zmeny, ktoré boli výsledkom rokovania v MPK a s EK a s ktorými sme neboli veľmi spokojní** (rovnako ako teraz pri všeobecnom nastavení pravidiel nového PO v SPP od r. 2028)
- **Neskôr sa doplnili ďalšie zmeny, zmeny termínov kosenia, obhospodarovania biopásov, ostrovov biodiverzity pre CHU a i.**

KĽÚČOVÉ OPATRENIA KTORÉ MÔŽU PODPORIŤ FARMÁROV A AJ OCHRANU BIODIVERZITY

INTERVENCIE 1. PILIER

- **Celofarmová ekoschéma**
- Ekoschéma – Dobré životné podmienky zvierat – pastevný chov

INTERVENCIE 2. PILIER

- Ekologické poľnohospodárstvo
- Ochrana a zachovanie biodiverzity: **i) drop veľký, ii) syseľ pasienkový, iii) biotopy druhov TTP v ÚEV – mozaikovité kosenie, iv) ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov**
- **Zatrávňovanie podmáčanej ornej pôdy**
- Lesnícko environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov

KĽÚČOVÉ OPATRENIA KTORÉ MÔŽU PODPORIŤ FARMÁROV A AJ OCHRANU BIODIVERZITY

INTERVENCIE 2. PILIER

- Platby v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde
- Platby v rámci sústavy Natura 2000 na lesných pozemkoch
- Zakladanie agrolesníckeho systému (osobitne ochrana a údržba)
- **Zakladanie línových vegetačných prvkov** (osobitne ochrana a údržba)
- Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy (osobitne ochrana a údržba)
- Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – neproduktívne investície a časť produktívne investície)
- **Projekty pozemkových úprav**
- **Budovanie spoločných zariadení a opatrení** – prvky zelenej a modrej infraštruktúry

DETAILNÉ PREDSTAVENIE CELOFARMOVEJ EKOSCHÉMY

- **Neskôr sa doplnili zmeny v podobe ostrovov biodiverzity ako aj zmeny v súvislosti so zrušením GAEC8 a i.**

Výmera farmy	Podiel TTP + tráv pestovaných na OP	Orná pôda			Trvalé trávne porasty		Trvalé plodiny	
							vinice, sady, chmeľnice	rýchlorastúce dreviny
		Zlepšenie štruktúry pôdy (1)	Neproduktívne plochy nad rámec GAEC 8 (2)	Maximálna výmera parcely (3)	Odložený termín kosenia (4)	Alternatíva odložený termín kosenia + pasenie (5)	Zatrávnenie medziradia (6)	Vhodné ošetrovanie (7)
Do 10 ha	**x**	min. 25 %	X	X	min. 3 %	pasenie + min. 3 % odložené kosenie na nepasenej ploche	min. každé druhé medziradie	prevencia expanzívnych druhov
Nad 10 ha	**< 50 %**	min. 25 %	1 % mimo CHÚ	50 ha mimo CHÚ	min. 10 %	min. 10 % pasenie + min. 3 % odložené kosenie na nepasenej ploche	min. každé druhé medziradie	prevencia expanzívnych druhov
			3,5 % v CHÚ / alternatívne 4 % zatrávnená plocha	20 ha v CHÚ / alternatívne 50 ha + zatrávnená plocha a pasenie				
Nad 10 ha	**≥ 50 %**	min. 25 %	1 %	50 ha	min. 15 %	min. 10 % pasenie + min. 10 % odložené kosenie na nepasenej ploche	min. každé druhé medziradie	prevencia expanzívnych druhov

Výsledky aplikácie ekoschém

Už v roku 2023 bolo na mnohých miestach bolo vidieť zmeny na poliach

No nebolo to samozrejme ideálne, aj PPA aj poľnohospodári sa borili s nemálo problémami.

Výsledky aplikácie ekoschém

Celkové zapojenie v r. 2023 (obdobné r. 2024)

- Spracované podľa článku Lukáša Hríbika z 26.2.2024 na Poľnoinfo

Veľkosť [ha]	Počet žiadateľov	Celková výmera	Ekoschémy žiadatelia	Ekoschémy výmera	Percento žiadatelia	Percento výmera
0 až 10	8 981	40 304 ha	4095	19 966 ha	45,6 %	49,5 %
10 až 100	4 797	162 161 ha	3113	117 364 ha	64,9 %	72,4 %
100 až 500	1 551	350 558 ha	1381	323 634 ha	89 %	92,3 %
500 až 1000	462	333 603 ha	429	309 696 ha	92,9 %	92,8 %
nad 1000	471	850 131 ha	431	762 632 ha	91,5 %	89,7 %
spolu	16 417	1 736758 ha	9449	1 533292 ha	57,6 %	88,3 %

Výsledky aplikácie ekoschém

Celkové zapojenie v r. 2023 (obdobné v r. 2024)

- Spracované podľa článku Lukáša Hríbika z 26.2.2024 na Poľnoinfo
- **Biopásy** 3538 ha, s úhorom biopásy 2159 ha, medonosný 2112 ha - **spolu 7808 ha**
- **Úhor s porastom 64032 ha**, medonosný 3118 ha
- **V r. 2025 zapojenie približne na úrovni 90 %, výrazne sa zlepšilo zapojenie v problematických CHU**
- Konkrétne výsledky čo sa týka biodiverzity prezentujem spracované od A. Hološkovej a M. Semelbauera

CHVÚ	Celková výmera	Ekoschémy	Percento
Bukovské vrchy	1 369 ha	1 355 ha	99,0 %
Cerová vrchovina - Porimavie	10 735 ha	10 011 ha	93,2 %
Čergov	4 566 ha	4 386 ha	96,1 %
Dolné Pohronie	128 ha	128 ha	100 %
Dolné Považie	25 761 ha	17 163 ha	66,6 %
Dunajské luhy	1 009 ha	989 ha	98,0 %
Horná Orava	11 523 ha	9 747 ha	84,6 %
Chočské vrchy	3 299 ha	3 118 ha	94,5 %
Košická kotlina	10 751 ha	9 950 ha	92,6 %
Laborecká vrchovina	20 767 ha	20 690 ha	99,6 %
Lehnice	2 213 ha	2 114 ha	95,5 %
Levočské vrchy	6 198 ha	5 910 ha	95,4 %
Malá Fatra	5 153 ha	4 644 ha	90,1 %
Malé Karpaty	1 734 ha	1 330 ha	76,7 %
Medzibodrožie	19 884 ha	18 070 ha	90,9 %
Muránska planina - Stolica	1 026 ha	920 ha	89,6 %
Nízke Tatry	4 551 ha	4 258 ha	93,6 %
Ondavská rovina	17 226 ha	13 428 ha	77,9 %
Ostrovné lúky	7 719 ha	5 426 ha	70,3 %
Poiplie	6 282 ha	5 971 ha	95,1 %
Poľana	6 585 ha	5 986 ha	90,9 %
Senianske rybníky	1 443 ha	1 429 ha	99,0 %
Slanské vrchy	7 558 ha	7 288 ha	96,4 %
Slovenský kras	7 486 ha	7 129 ha	95,2 %
Slovenský raj	2 376 ha	2 244 ha	94,4 %
Strážovské vrchy	4 854 ha	4 191 ha	86,4 %
Sysľovské polia	1 723 ha	1 723 ha	100 %
Špačinsko-nižnianské polia	11 351 ha	3 339 ha	29,4 %
Tatry	2 407 ha	2 056 ha	85,4 %
Tribeč	6 766 ha	6 250 ha	92,4 %
Úľanská mokraď	16 342 ha	10 002 ha	61,2 %
Veľká Fatra	3 022 ha	2 870 ha	95,0 %
Vihorlatské vrchy	5 083 ha	5 048 ha	99,3 %
Volovské vrchy	6 147 ha	5 900 ha	96,0 %
Záhorské Pomoravie	13 849 ha	12 939 ha	93,4 %
Žitavský luh	129 ha	81 ha	62,3 %

Dopad ekoschém na krajinnú štruktúru

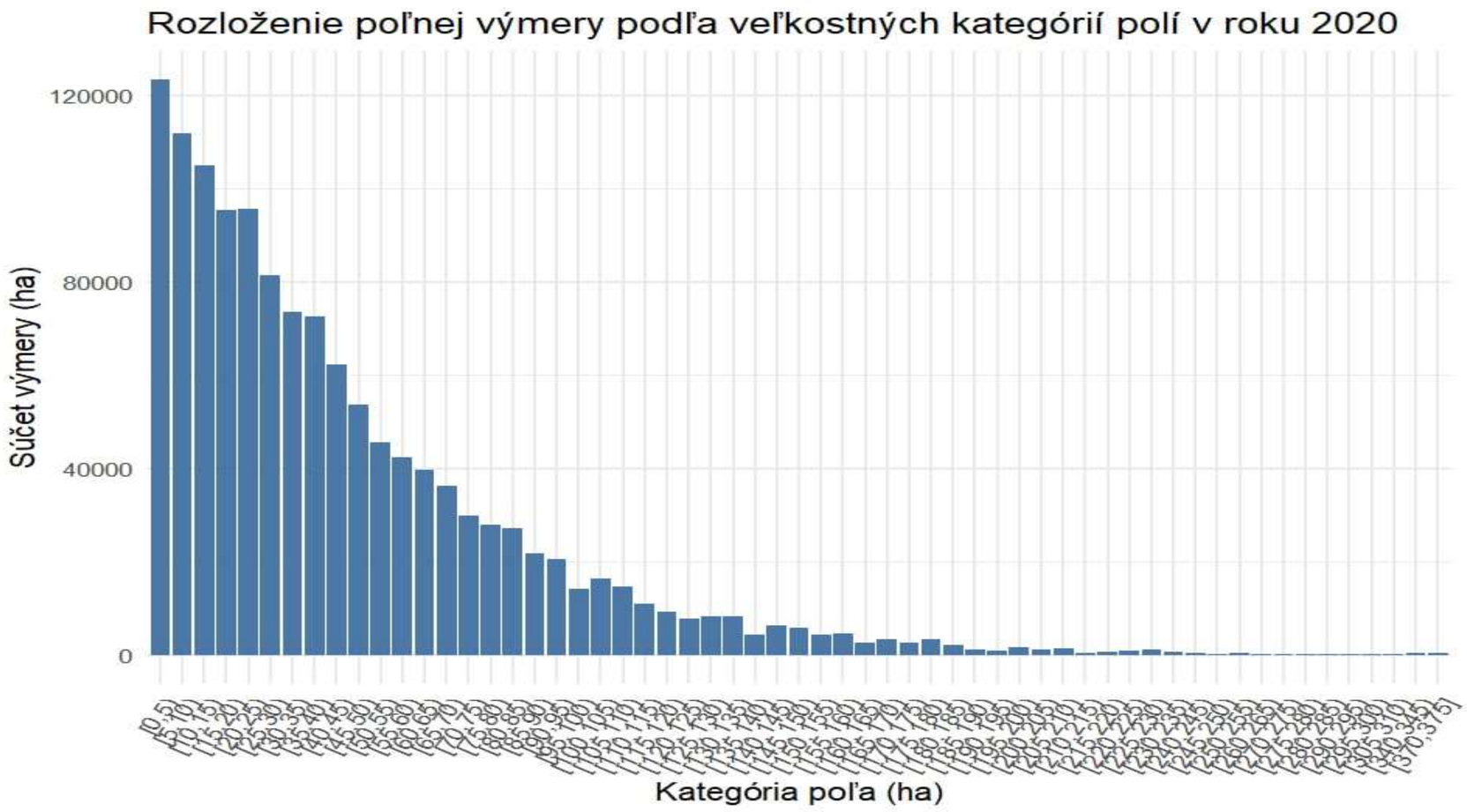

Dopad ekoschém na krajinnú štruktúru

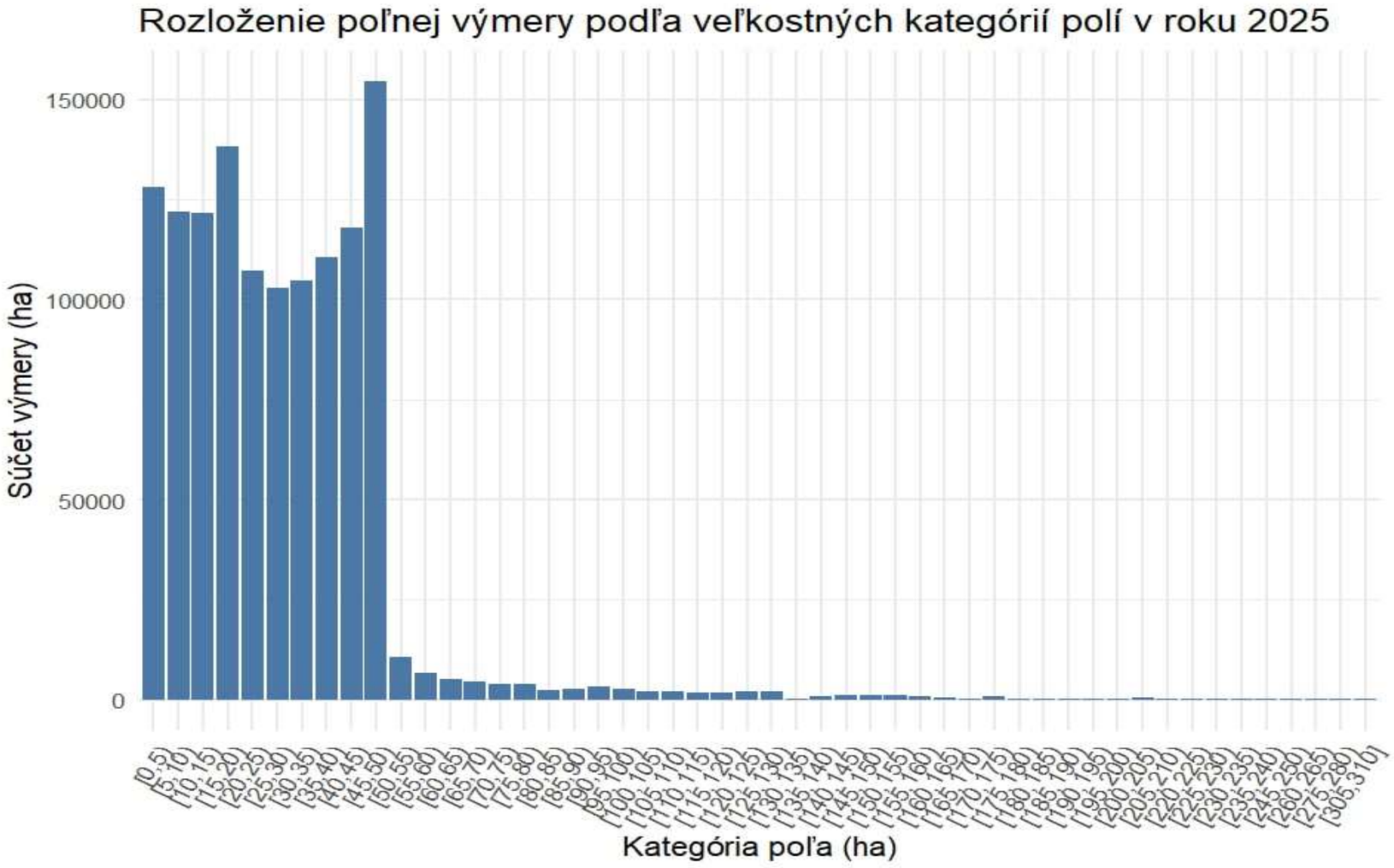

Dopad ekoschém na krajinnú štruktúru

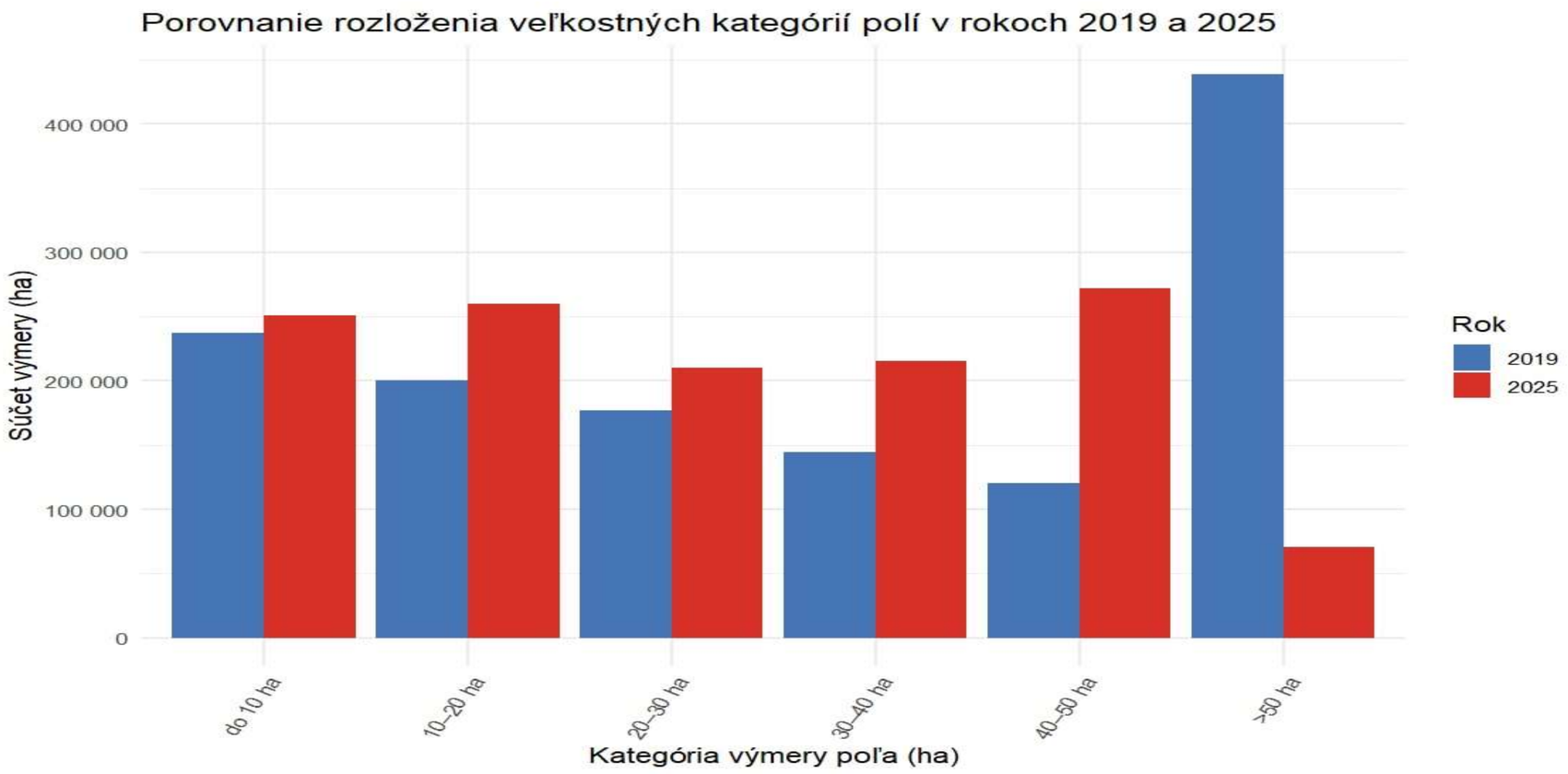

Dopad ekoschém na krajinnú štruktúru

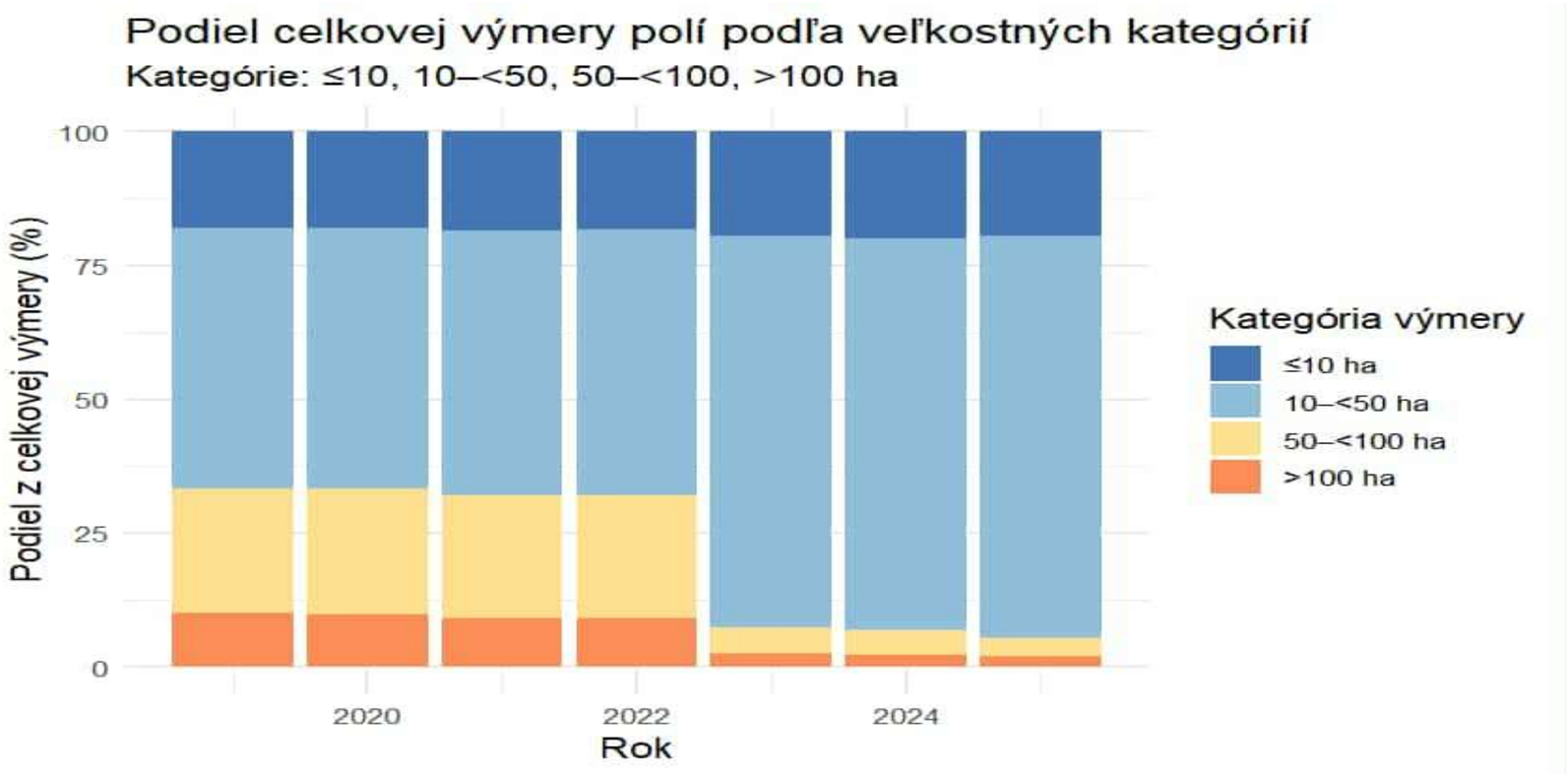

Dopad ekoschém na krajinnú štruktúru

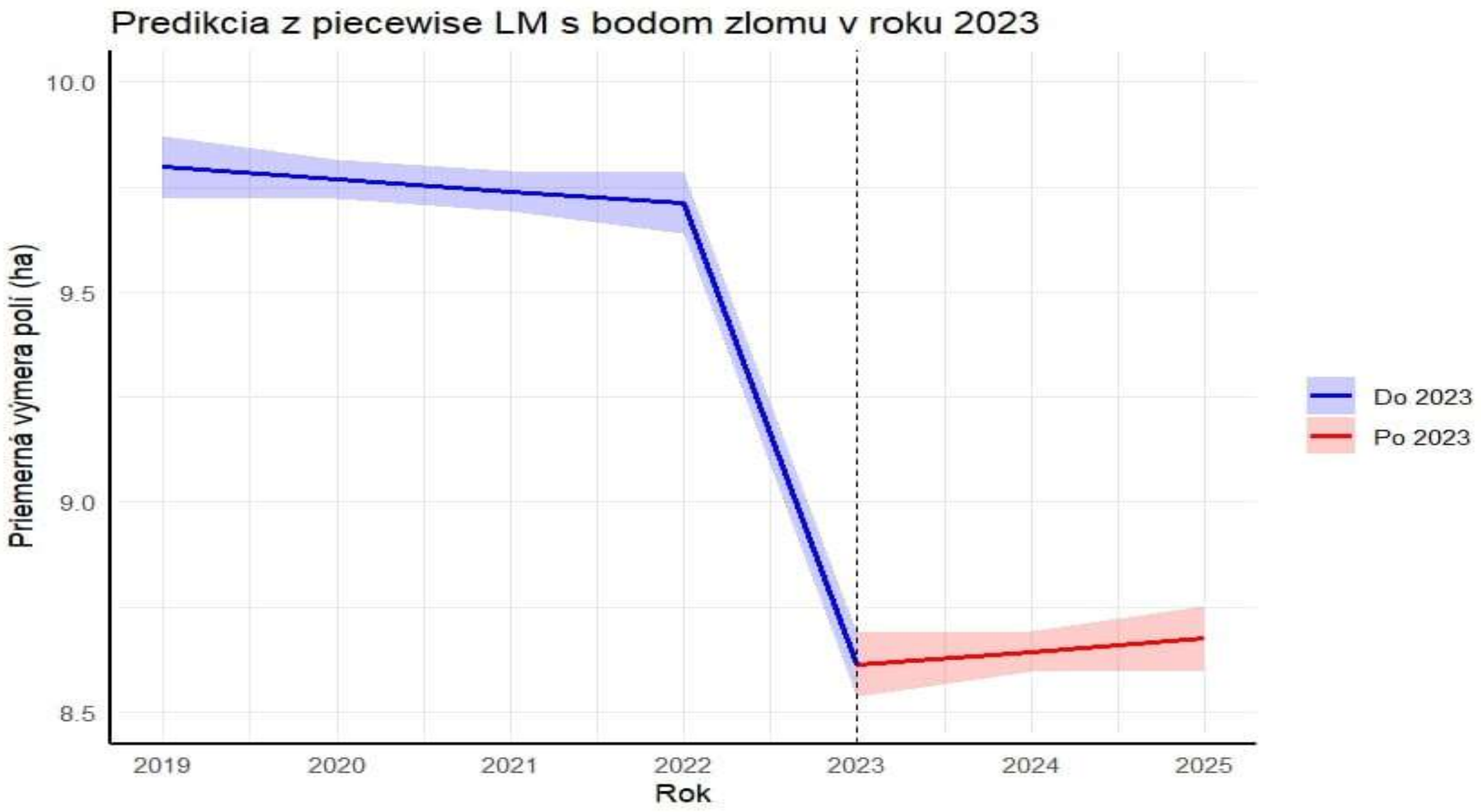

Dopad ekoschém na krajinnú štruktúru (názorný príklad z r. 2020 ilustrujúci rozsah dopadu – CHVÚ Úľanská mokraď)

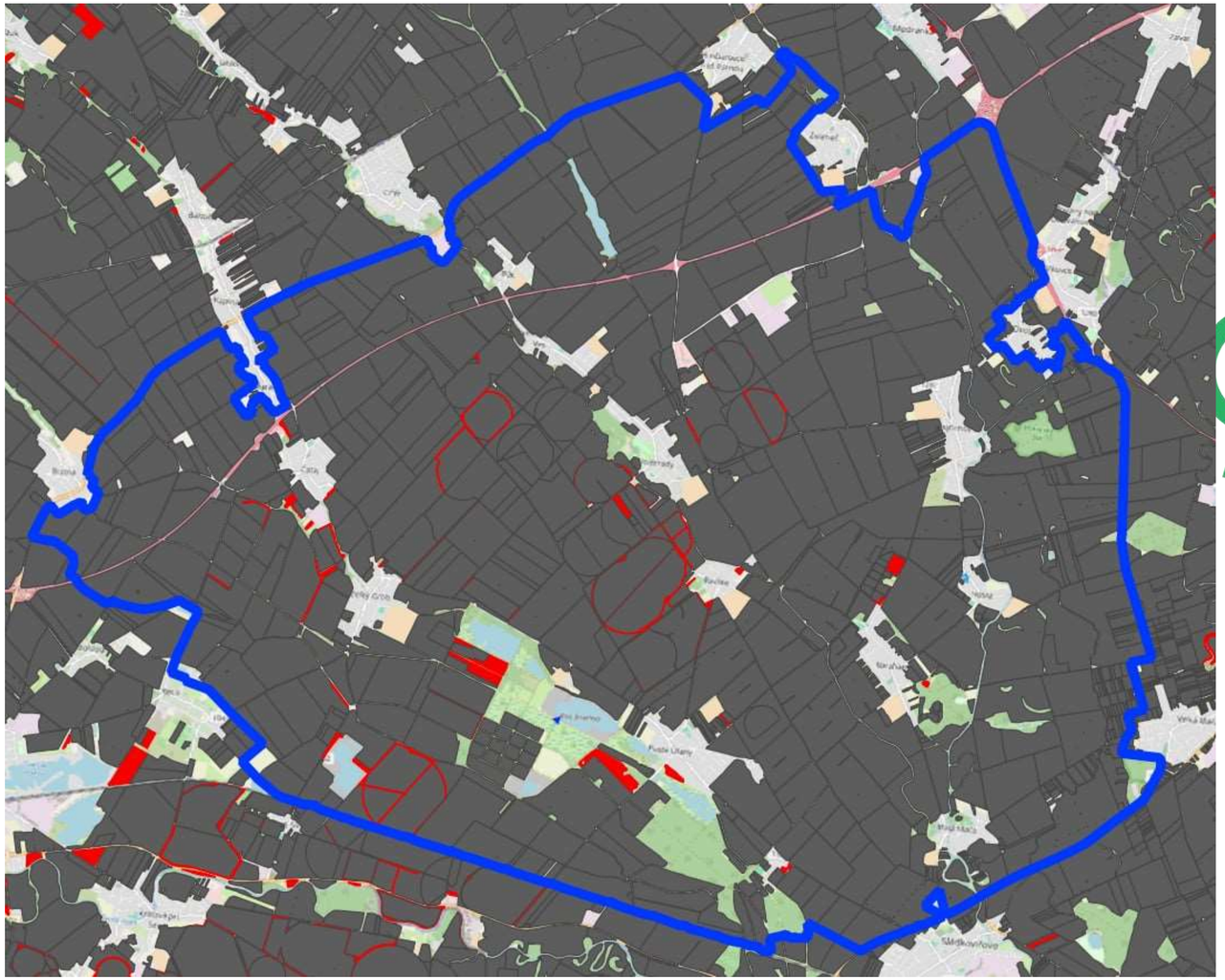

Dopad ekoschém na krajinnú štruktúru (názorný príklad z r. 2020 ilustrujúci rozsah dopadu – CHVÚ Ľuľanská mokraď)

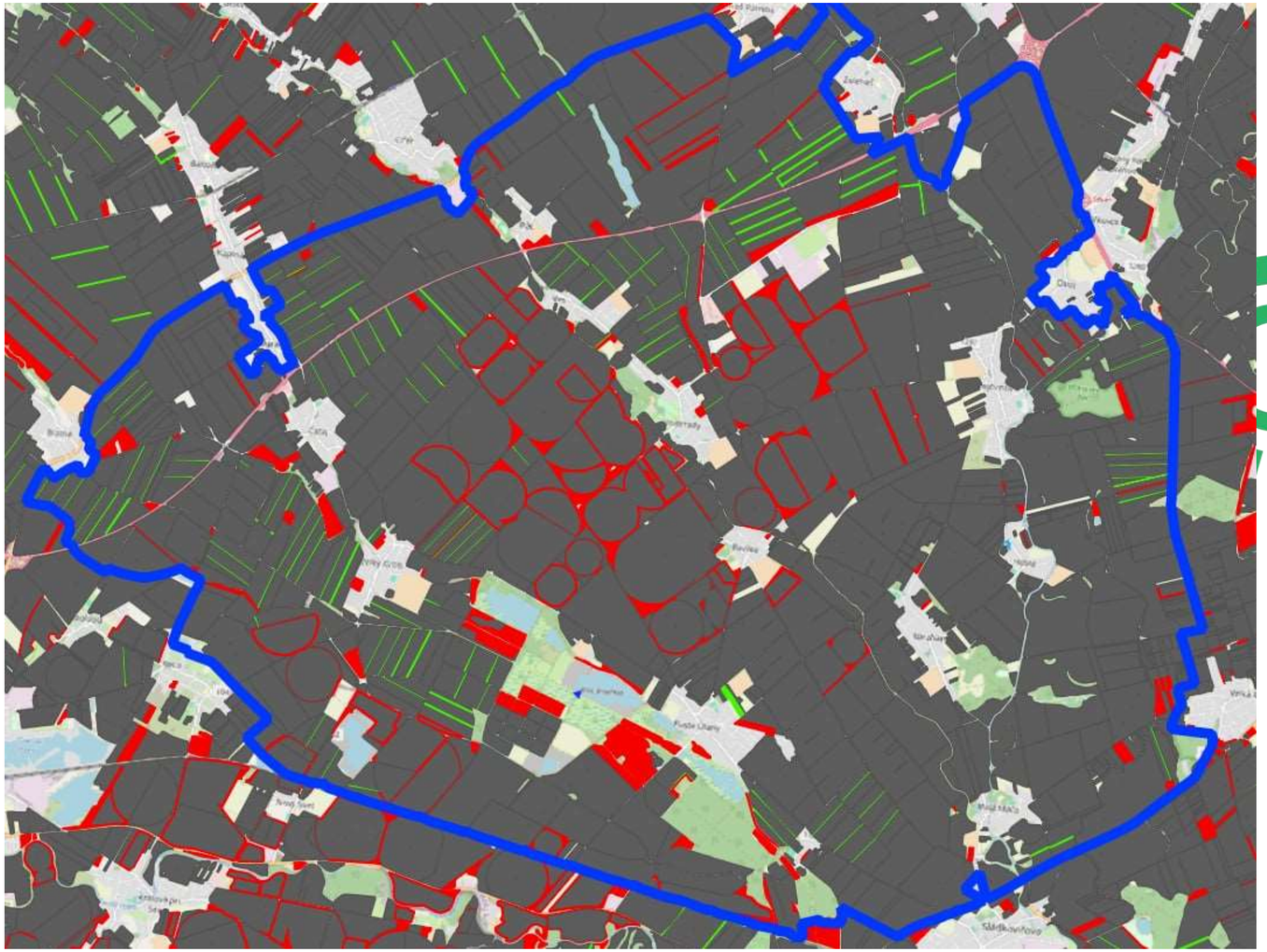

Contents lists available at ScienceDirect

Agriculture, Ecosystems and Environment

journal homepage: www.elsevier.com/locate/agee

Neobjavili sme nič nové...

Grass buffer strips benefit invertebrate and breeding skylark numbers in a heterogeneous agricultural landscape

Jonas Josefsson[a,*], Åke

[a] Department of Ecology, Swedish Unive
[b] Swedish Biodiversity Centre, Swedish

Haddaway et al. Environ Evid (2018) 7:14
https://doi.org/10.1186/s13750-018-0126-2

Environmental Evidence

SYSTEMATIC MAP

Open Access

The multifunctional roles of vegetated strips around and within agricultural fields

Neal R. Haddaway[1,2*], Colin Brown[3], Jacqui Eales[4], Sönke Eggers[5], Jonas Josefsson[5], Brian Kronvang[6],

Contents lists available at ScienceDirect

Agriculture, Ecosystems and Environment

journal homepage: www.elsevier.com/locate/agee

Evaluating conservation tools in intensively-used farmland: Higher bird and mammal diversity in seed-rich strips during winter

Martin Šálek[a,b,*], Miroslav Bažant[c], Michał Żmihorski[d], Anna Gamero[c]

[a] Czech Academy of Sciences, Institute of Vertebrate Biology, Květná 8, 603 65 Brno, Czech Republic

SYNTHESIS & INTEGRATION

ECOSPHERE
AN ESA OPEN ACCESS JOURNAL

How to promote multifunctionality of vegetated strips in arable farming: A qualitative approach for Germany

Lukas Schütz | Bettina Wenzel | Tanja Rottstock | Silke Dachbrodt-Saaydeh | Burkhard Golla | Hella Kehlenbeck

Prairie strips improve biodiversity and the delivery of multiple ecosystem services from corn–soybean croplands

Lisa A. Schulte[a,1], Jarad Niemi[b], Matthew J. Helmers[c], Matt Liebman[d], J. Gordon Arbuckle[e], David E. James[f], Randall K. Kolka[g], Matthew E. O'Neal[h], Mark D. Tomer[f], John C. Tyndall[a], Heidi Asbjornsen[i], Pauline Drobney[j], Jeri Neal[k], Gary Van Ryswyk[l], and Chris Witte[c]

[a]Department of Natural Resource Ecology and Management, Iowa State University, Ames, IA 50011; [b]Department of Statistics, Iowa State University, Ames, IA 50011; [c]Department of Agricultural and Biosystems Engineering, Iowa State University, Ames, IA 50011; [d]Department of Agronomy, Iowa State University, Ames, IA 50011; [e]Department of Sociology, Iowa State University, Ames, IA 50011; [f]National Laboratory for Agriculture and the Environment, US Department of Agriculture Agricultural Research Service, Ames, IA 50011; [g]Northern Research Station, US Department of Agriculture Forest Service, Grand Rapids, MN 55744; [h]Department of Entomology, Iowa State University, Ames, IA 50011; [i]Department of Natural Resources and the Environment, University of New Hampshire, Durham, NH 03824; [j]Neal Smith National Wildlife Refuge, US Fish and Wildlife Service, Prairie City, IA 50228; [k]Leopold Center for Sustainable Agriculture, Iowa State University, Ames, IA 50011; and [l]Van Ryswyk Farms, Mitchellville, IA 50169

agriculture

MDPI

Taylor & Francis

Review

Flower Strips and Their Ecological Multifunctionality in Agricultural Fields

Jolanta Kowalska [1], Małgorzata Antkowiak [1] and Paweł Sienkiewicz [2,*]

ISSN: 0006-3657 (Print) 1944-6705 (Online) Journal homepage: http://www.tandfonline.com/loi/tbis20

Effects of perennial wildflower strips and landscape structure on birds in intensively farmed agricultural landscapes

Annika Schmidt[a,*], Thomas Fartmann[b], Kathrin Kiehl[c], Anita Kirmer[a], Sabine Tischew[a]

[a]Anhalt University of Applied Sciences, Department of Agriculture, Ecotrophology and Landscape Development, Strenzfelder Allee 28, D-06406 Bernburg, Germany
[b]Osnabrück University, Department of Biodiversity and Landscape Ecology, Barbarastraße 11, D-49076 Osnabrück, Germany
[c]Osnabrück University of Applied Sciences, Vegetation Ecology and Botany, Albrechtstraße 30, D-49076 Osnabrück, Germany

Suitability of patches and in-field strips for Sky Larks *Alauda arvensis* in a small-parcelled mixed farming area

Judith Fischer , Markus Jenny & Lukas Jenni

Výsledky aplikácie ekoschém

Početnosť vtáctva r. 2023

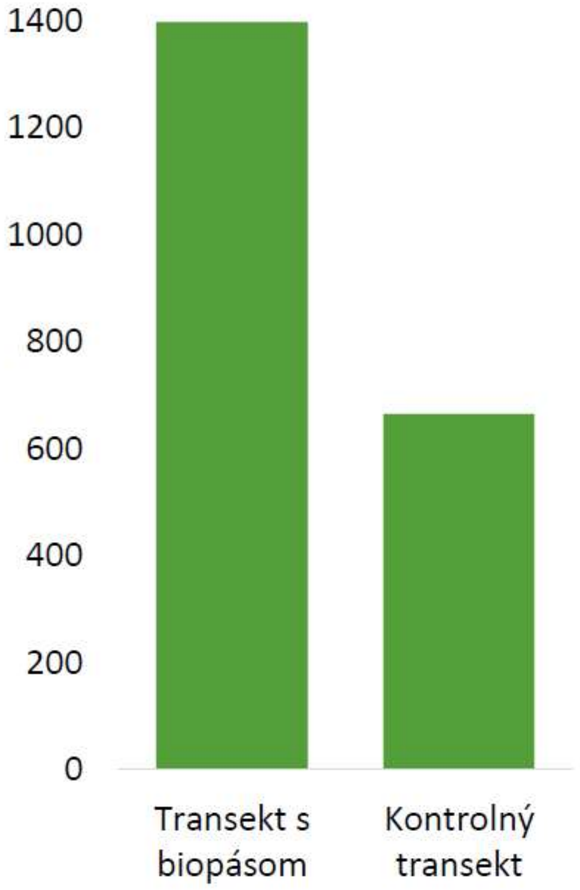

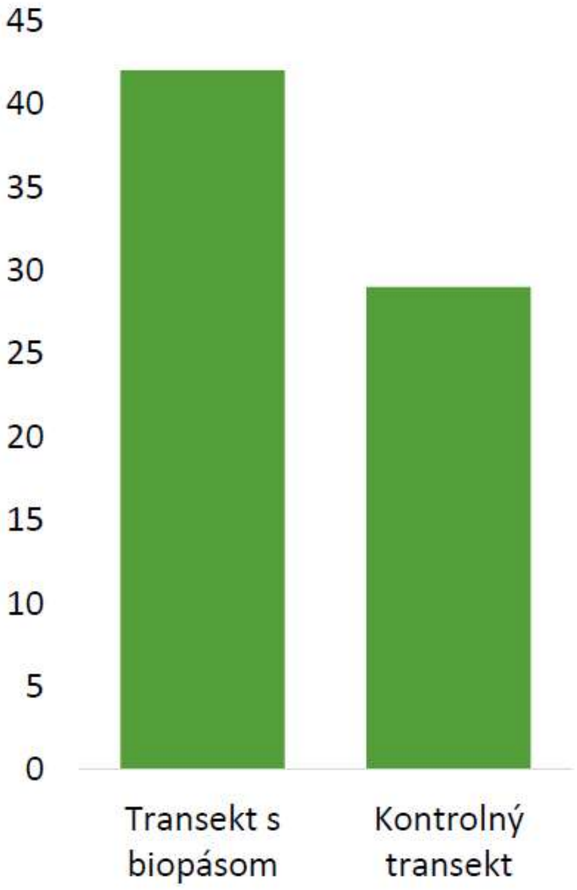

Početnosť poľných vtákov (2023)

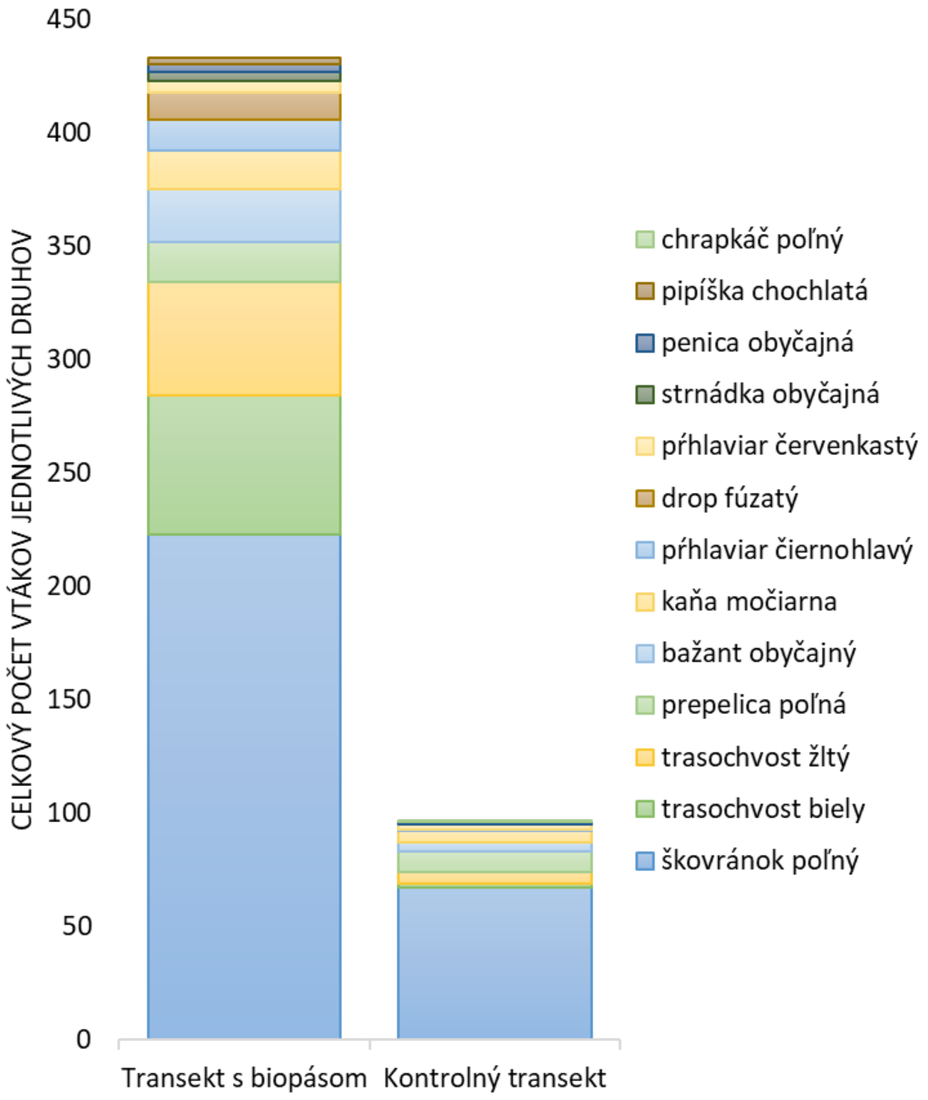

Príroda
PRE VŠETKÝCH

Početnosť ohrozených a ubúdajúcich vtákov

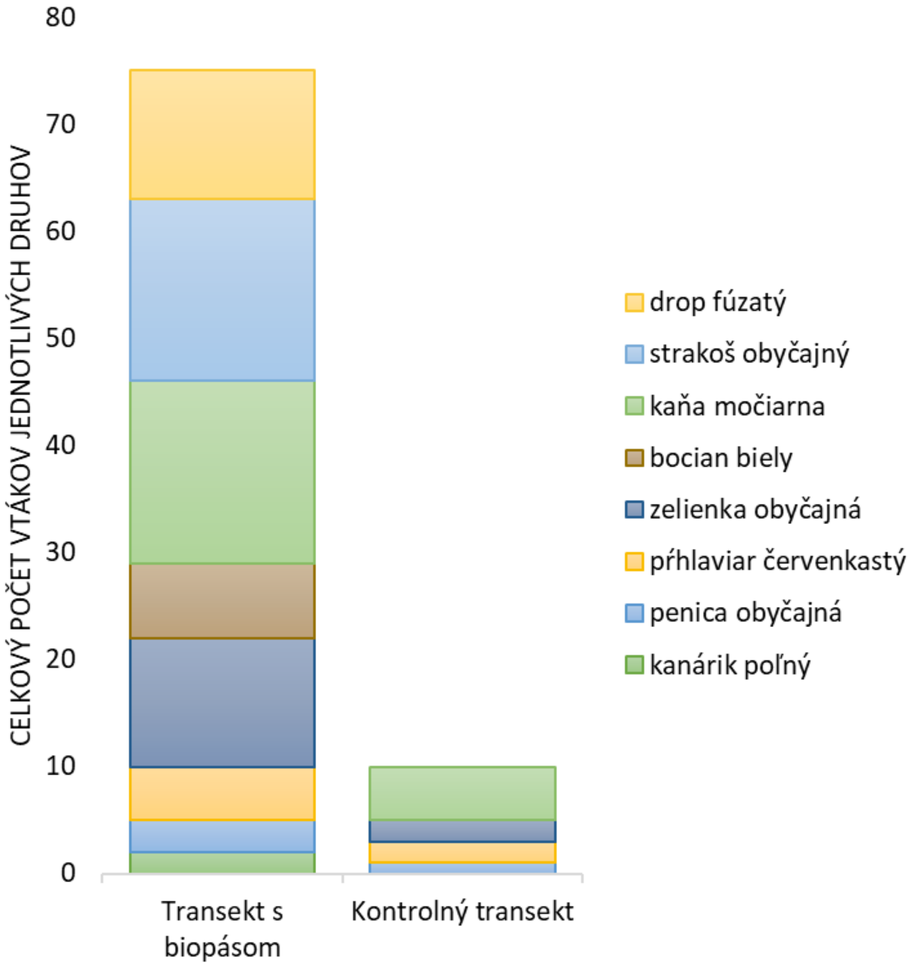

Výsledky aplikácie ekoschém

Početnosť vtáctva r. 2023

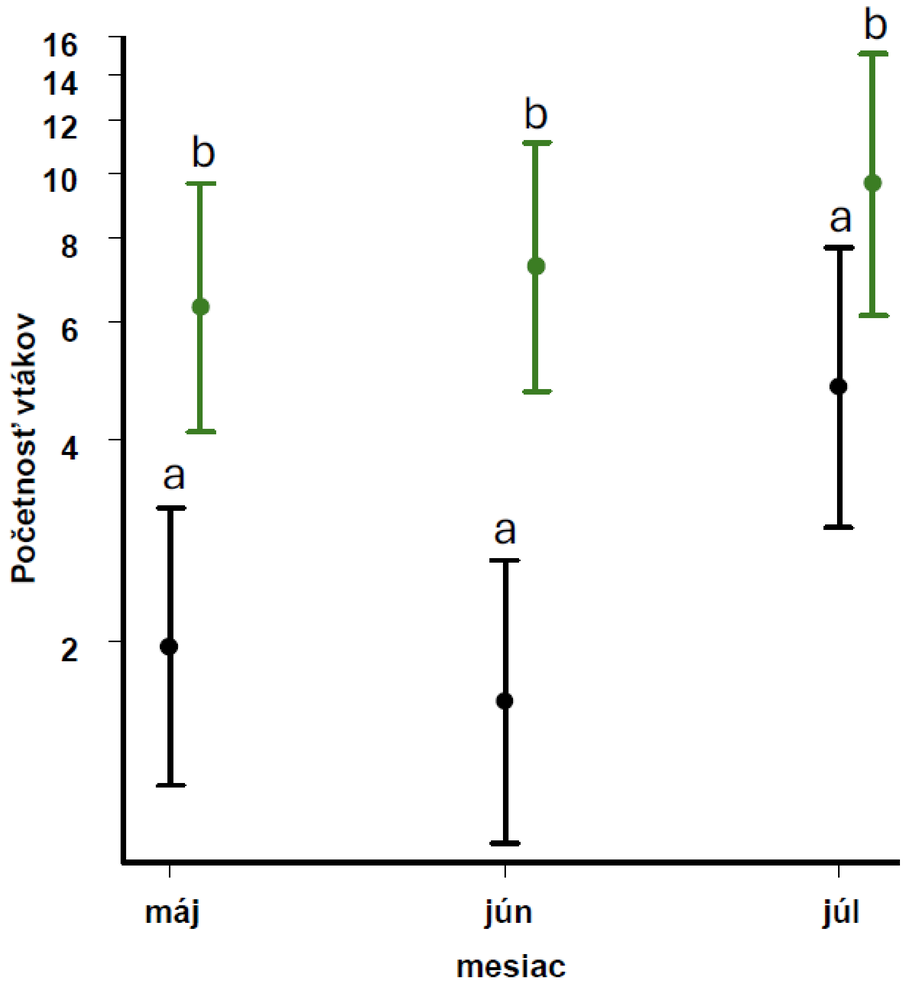

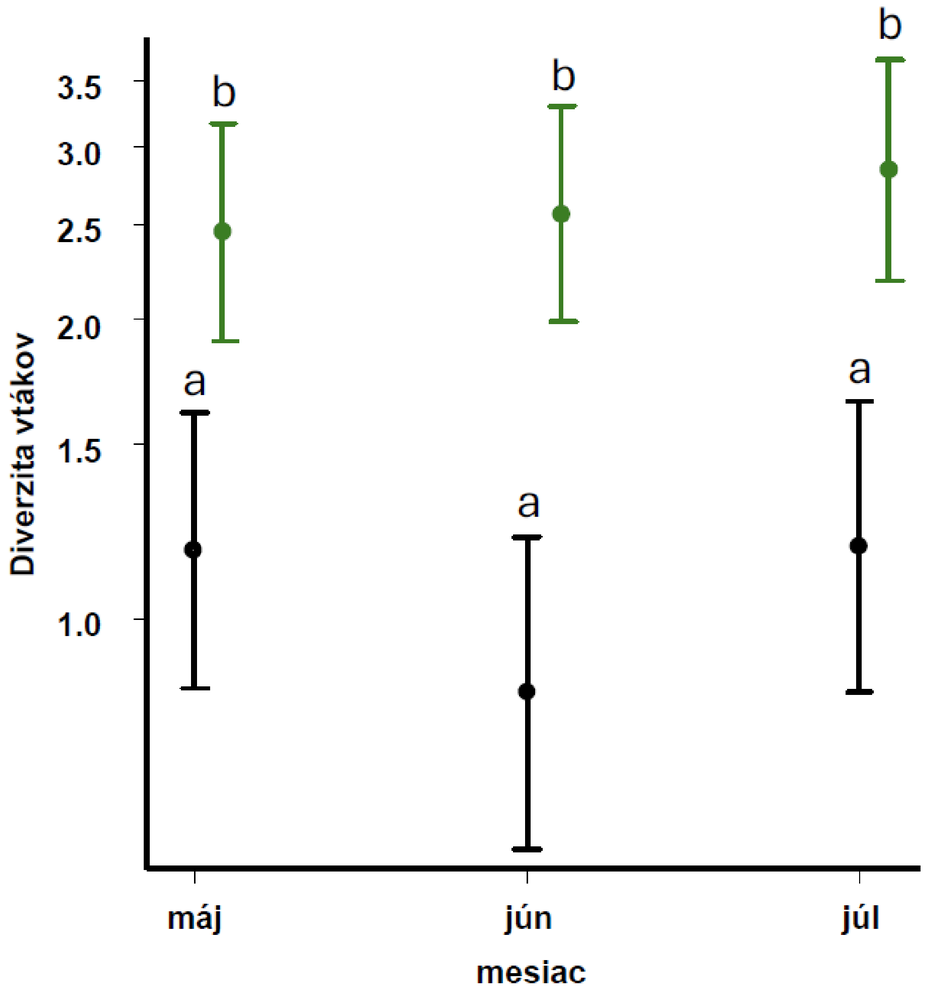

biopás kontrola

Výrazné rozdiely zaznamenali predovšetkým typické poľné druhy

Veľmi zaujímavé výsledky aj z dotazníkov poľovných združení

Prínosy pre ochranu biodiverzity – rok 2025 vtáky (biopásy)

- Výsledky zistené v r. 2025 na biopásoch sa veľmi neodlišovali od stavu zisteného v r. 2023.
- Novými poznatkami sú výsledky zistené z ostrovov biodiverzity, ktoré boli novým prvkom

Druh	RR (Biopás / Pole)	Interpretácia
Alauda arvensis	2.55	približne 2.5× viac
Hirundo rustica	2.66	~2.7× viac
Coturnix coturnix	2.79	~2.8× viac
Falco tinnunculus	2.82	~2.8× viac
Buteo buteo	2.88	~2.9× viac
Circus aeruginosus	4.04	~4× viac
Carduelis cannabina	4.32	~4.3× viac
Motacilla flava	6.71	~6.7× viac
Lanius collurio	6.87	~7× viac
Motacilla alba	7.07	~7× viac
Columba palumbus	7.36	~7.4× viac
Pica pica	7.93	~7.9× viac
Parus montanus	8.04	~8× viac
Galerida cristata	9.7	~10× viac
Phasianus colchicus	16.2	~16× viac
Carduelis carduelis	27.9	~28× viac
Otis tarda	85.8	výrazne viac (vzácny druh)
Saxicola rubicola	2.97×10^{11}	extrémne viac (takmer iba na biopásoch)
Ciconia ciconia	$4.61*10^{10}$	prakticky iba na biopásoch
Corvus corax	9.54×10^{13}	prakticky iba na biopásoch

Prínosy pre ochranu biodiverzity – rok 2025 (ostrovy biodiverzity)

Zapojenosť

- 9238 žiadateľov (+ 400 žiadateľov)
- 8617 hektárov biopásov (+ 200 hektárov)
- 1540 hektárov ostrovov biodiverzity
- Spolu 10 157 hektárov

Metodika
monitoring ostrovy biodiverzity)

- 37 ostrovov biodiverzity
- CHVÚ Záhorské Pomoravie a CHVÚ Špačinsko-nižnianske polia
- Veľkosť 0,76 ha – 4,75 ha
- Podiel drevín na obvode 0 – 79 %

Abundancia poľných a lúčnych druhov vtákov

Výsledky

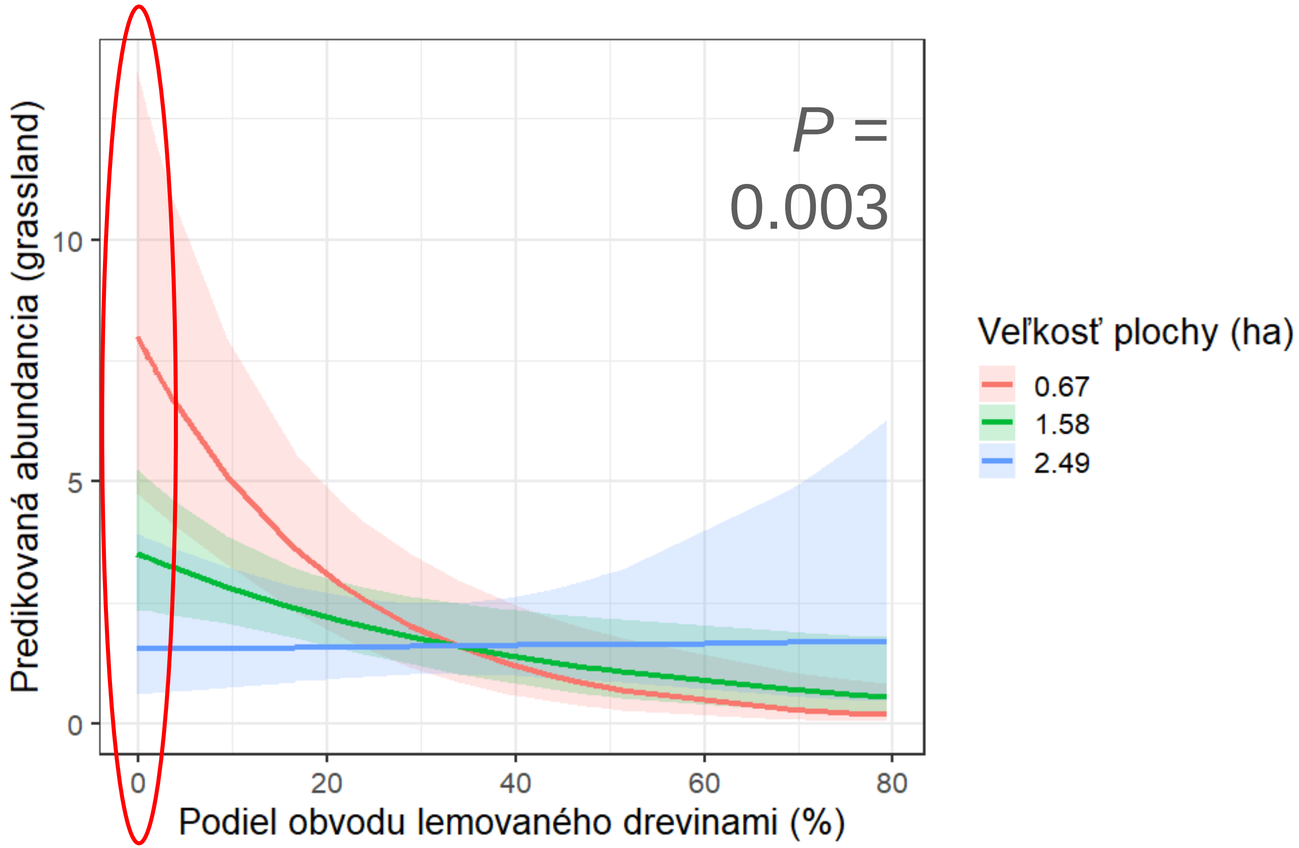

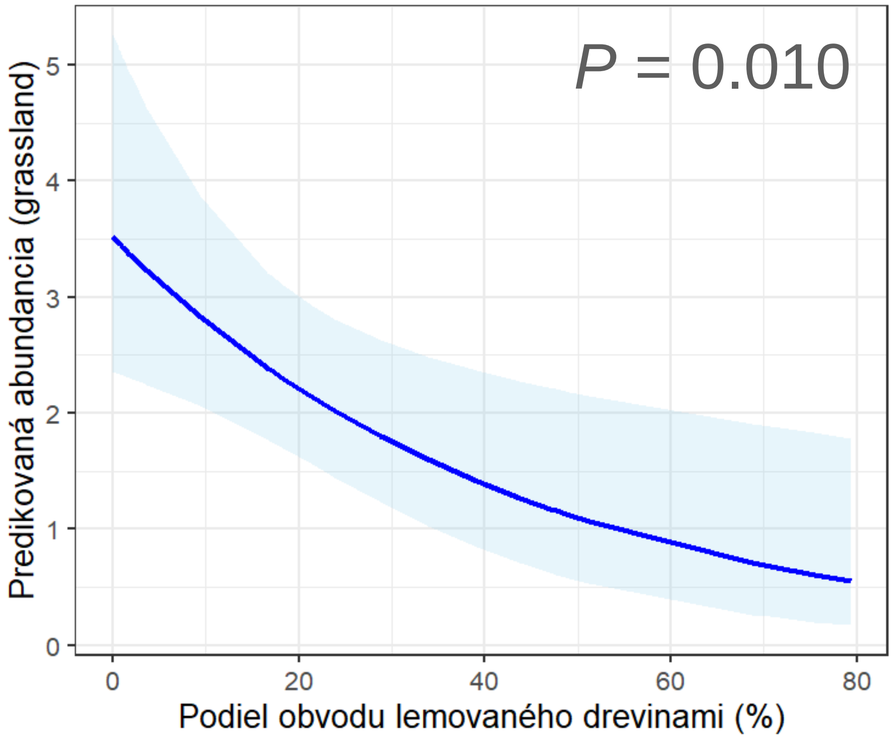

Výsledky

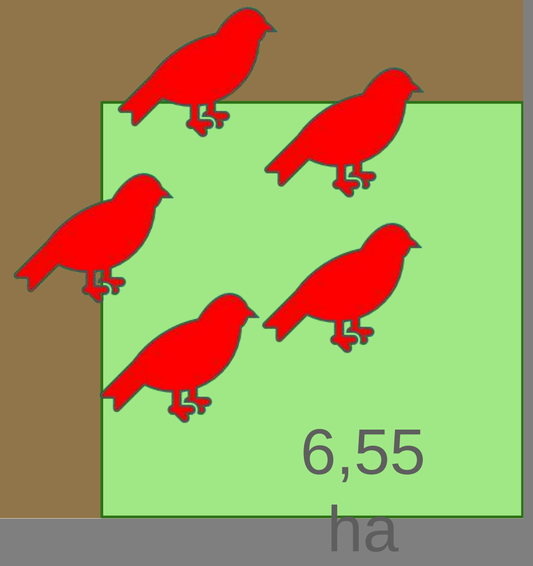

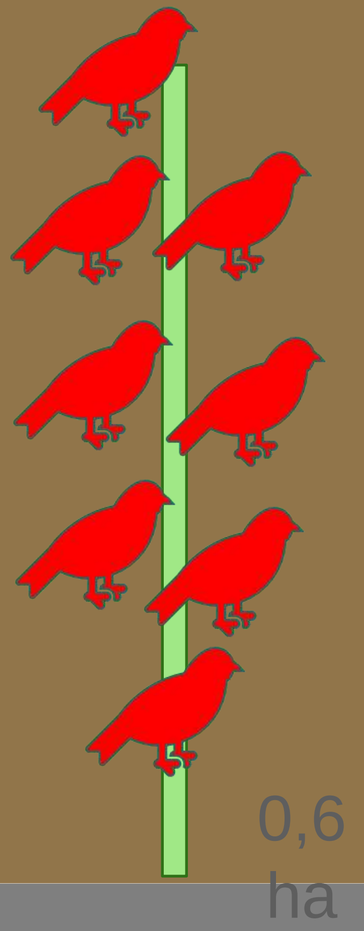

Biopásy vs. ostrovy biodiverzity
Poľné vtáky

Výsledky

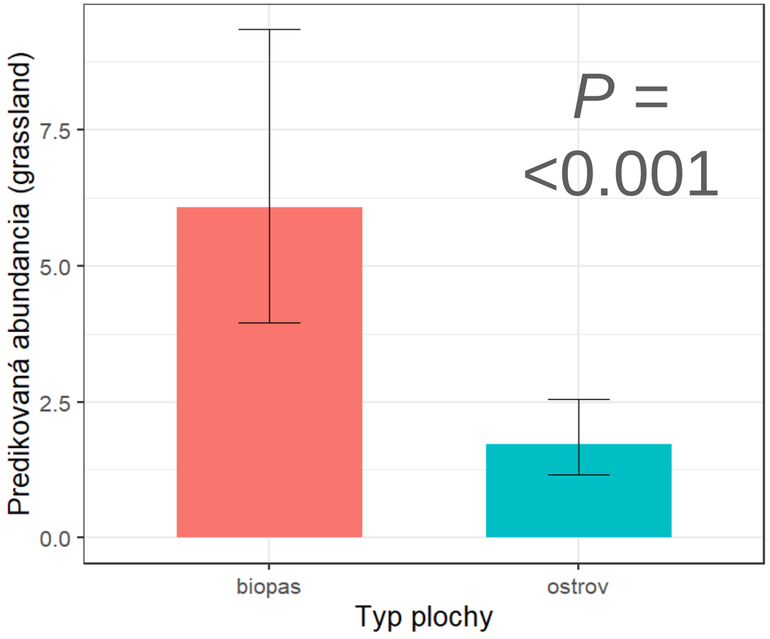

Ovplyvňuje veľkosť ostrovov počet vtákov a druhov?

➞ Sama o sebe nie, rozhodujúca bola kombinácia s podielom drevín.

Aký je význam tvaru (obvodu) ostrova?

➞ Väčší obvod priniesol viac vtákov.

Ako pôsobí podiel drevín na okrajoch?

➞ Viac drevín znamenalo menej poľných vtákov, hlavne na malých plochách.

Ako spolu súvisia veľkosť plochy a podiel drevín?

➞ Na malých plochách s rastom drevín vtákov ubúdalo, na veľkých ich pribúdalo (ALE toto neplatí pre poľné vtáky)

Sú ostrovy rovnako účinné ako biopásy?

➞ Nie, biopásy boli vhodnejšie pre poľné vtáky.

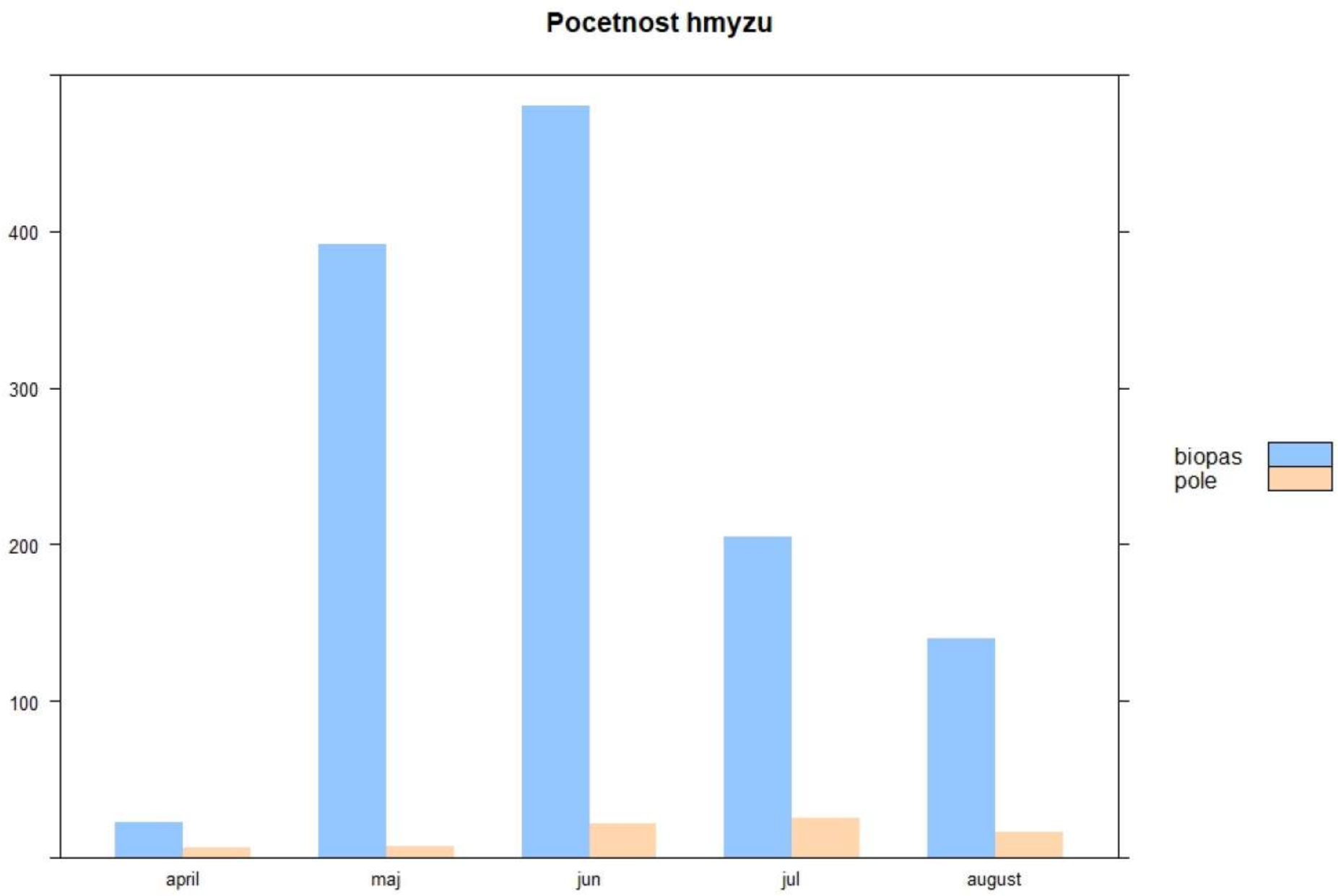
Pocetnost hmyzu
400
300
200
100
april
maj
jun
jul
august
biopas
pole

Výsledky aplikácie ekoschém

Početnosť vybraných skupín hmyzu v r. 2025 (Semelbauer)

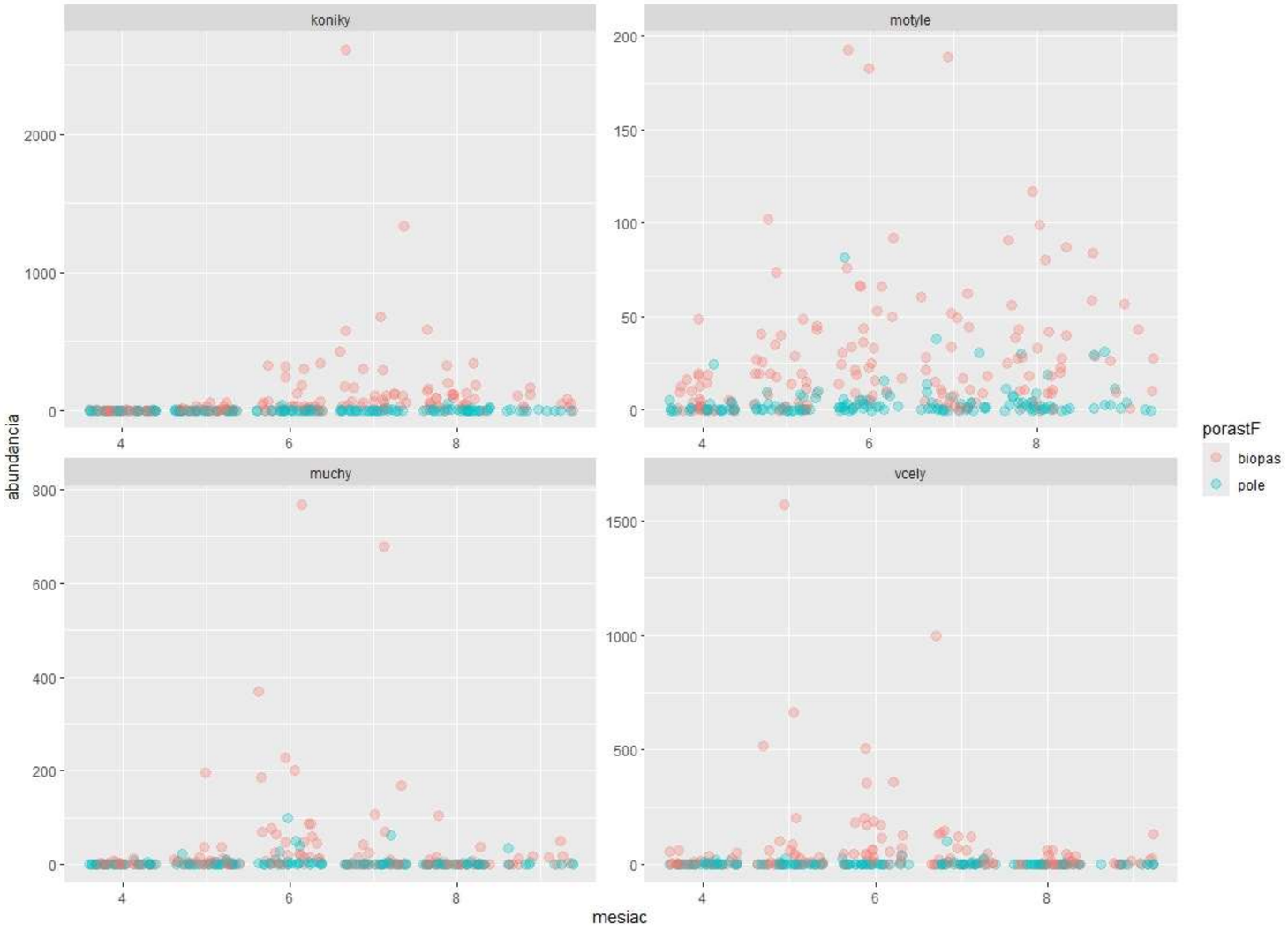

Výsledky aplikácie ekoschém

Početnosť vybraných skupín hmyzu v r. 2025 (Semelbauer)

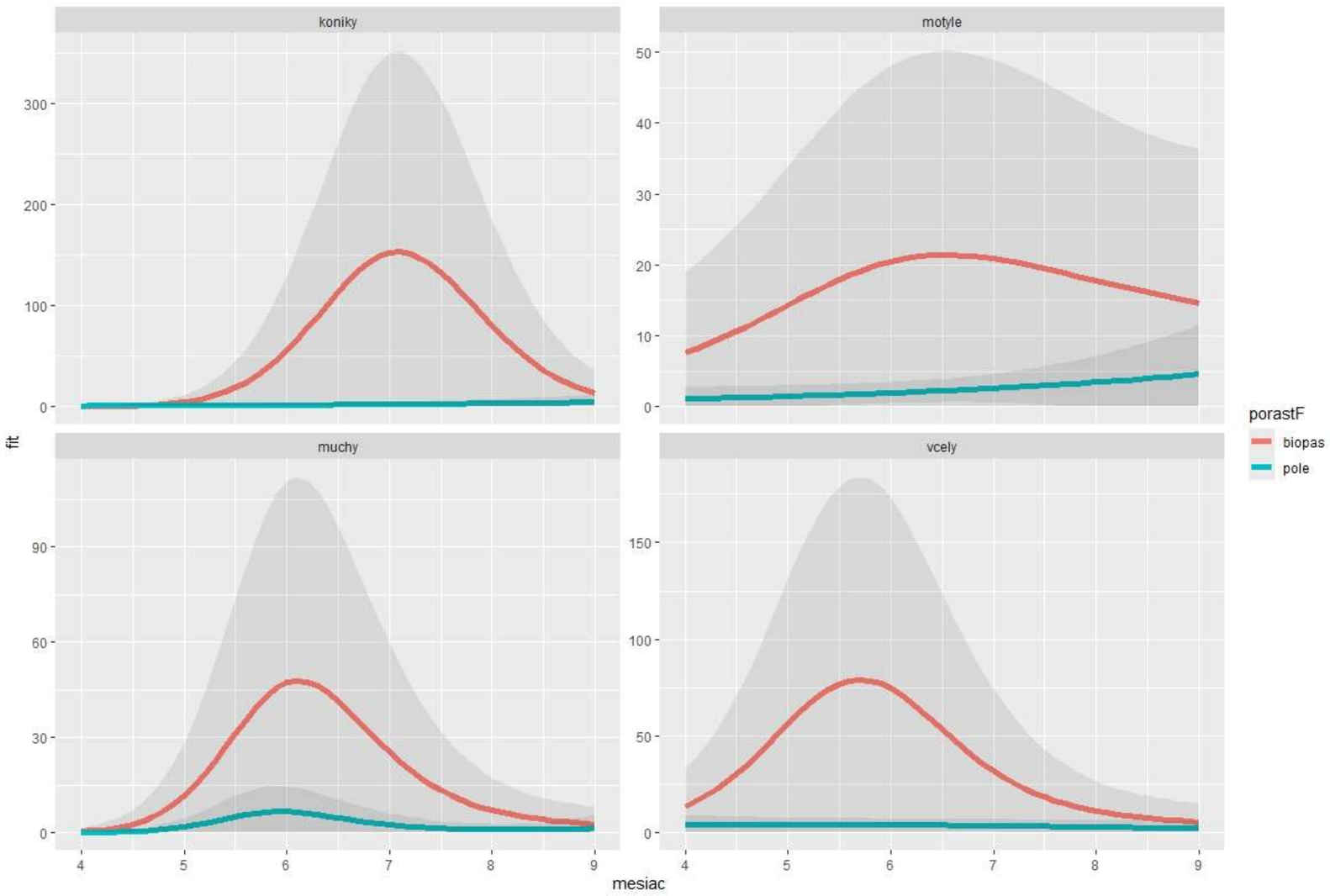

Biopásy zvyšujú
početnosť
a diverzitu vtákov
vrátane ohrozených
druhov!

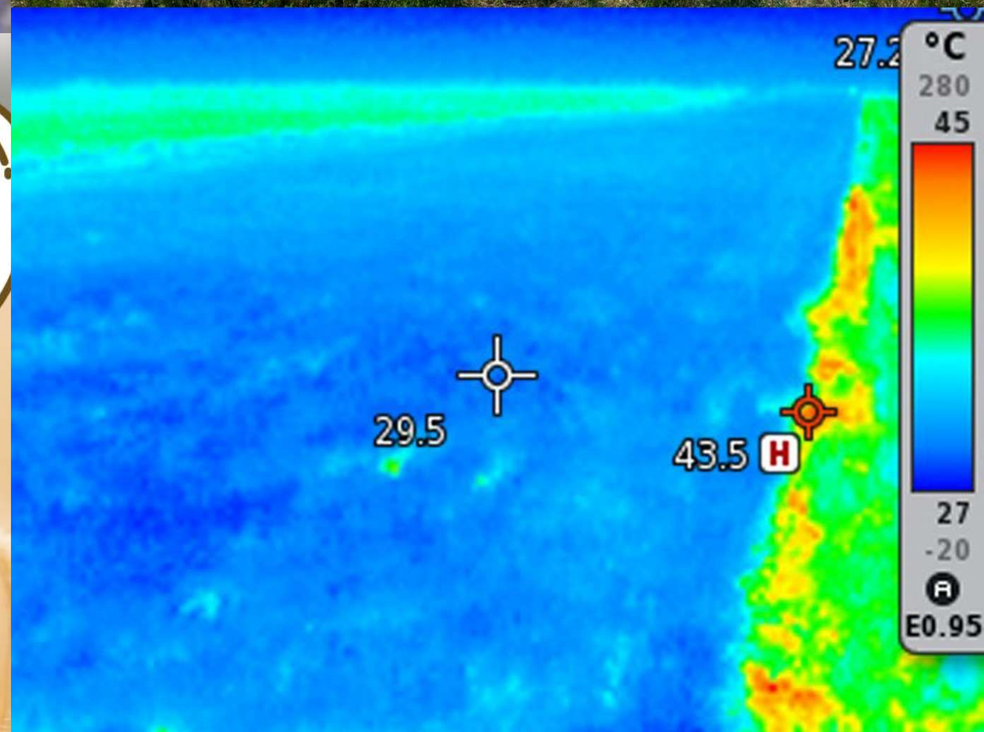
°C
280
45
27
-20
E0.95
29.5
43.5
H

Výsledky a problémy aplikácie ekoschém z praxe

Buriny boli asi najviac diskutované – závažnosťou ich však v 2024 prekonali hraboše

ĎALŠIE VÝSLEDKY - AEKO (ochrana poloprírodných a prírodných biotopov tráv)

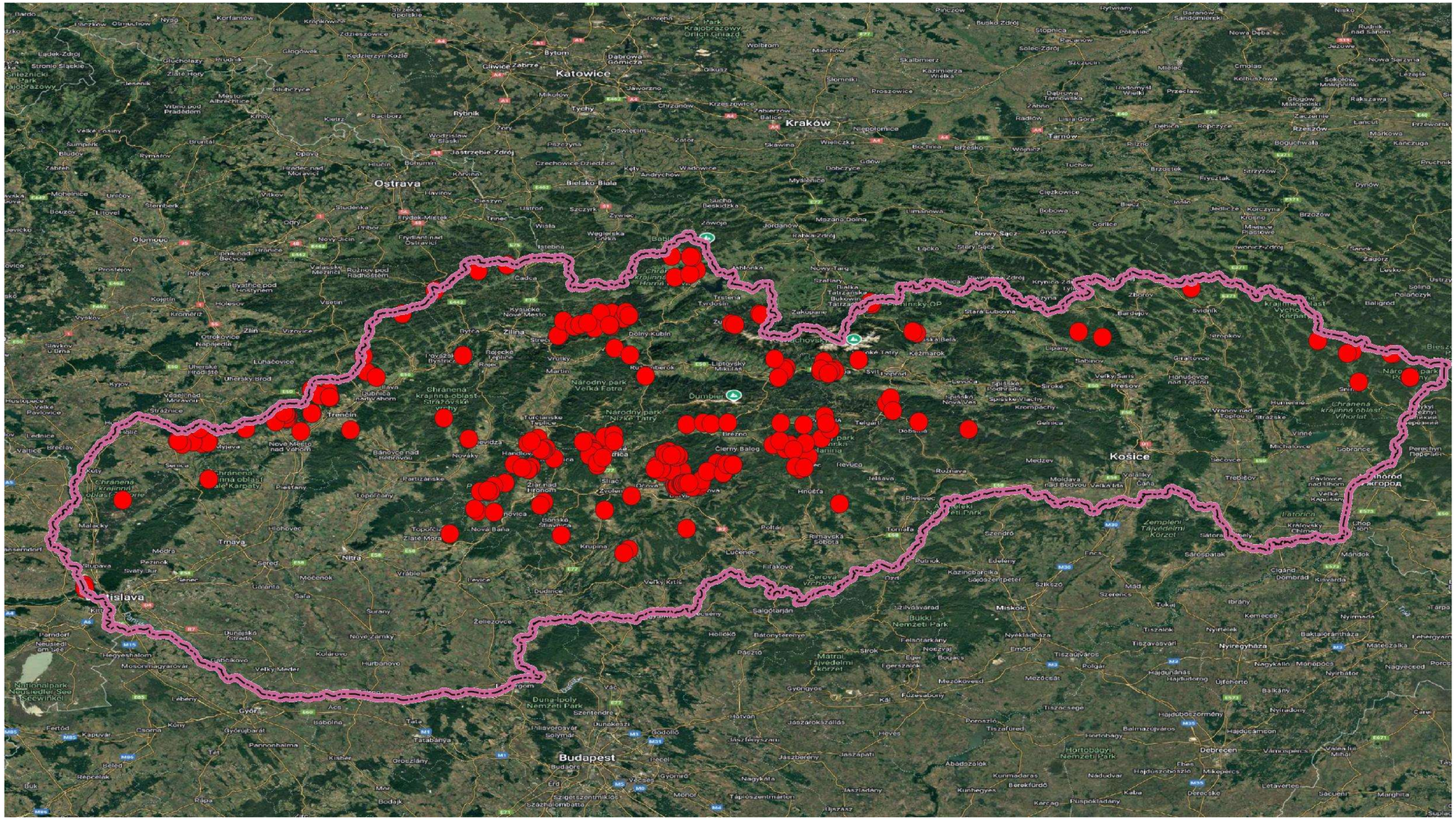

ĎALŠIE VÝSLEDKY - AEKO (ochrana poloprírodných a prírodných biotopov tráv)

- Trávne porasty sú využívané s nízkou intenzitou, to vedie k sukcesným zmenám a ústupu svetlomilných druhov
- Pri niektorých typoch je evidentný aj nárast zastúpenia druhov náročných na živiny
- Pri podmáčaných lúkach je evidentný ústup hygrofytov
- Najviac postihnuté sú oligotrofné pasienky prevažne závislé na extenzívnej pastve

- **Čo s tým?**
- Kľúčom je zvýšenie záťaže trávnych porastov hospodárskymi zvieratami
- Mali by ísť najmä o zvýšenie počtu pasúcich sa zvierat

ĎALŠIE VÝSLEDKY EKOSCHÉM A AEKO

- Viaceré vzácne druhy dravcov začali hniezdiť na lokalitách, kde chýbali desaťročia (haje červené, sokoly kobcovité), pričom potravu lovili práve nad biopásmi

- Vďaka podpore pastvy na východe Slovenska sa podarilo populáciu krakle belasej (ktorá na Slovensku od roku 2010 chýbala) dostať na rekordnú úroveň

- Do environmentálnych opatrení (vrátane AEKO na ochranu biotopov dropa) sa podarilo presvedčiť na vstup aj podniky v CHVU Sysľovské polia, po dlhom období, čo viedlo k polstoročie nevídaným počtom dropa

Zhrnutie prínosov aktuálnej SPP pre vybrané aspekty ochrany prírody

- Zapojenie do ekoschém bolo plošne veľmi vysoké, od prvého roku vyššie ako v iných krajinách, čo prinieslo plošne veľký dopad prvkov vytvorených pre ochranu prírody
- Na biopásoch zistených 2-7 x viac vtáctva ako mimo biopásov, v závislosti od hodnotenej skupiny
- Ostrovy biodiverzity doplnili pozitívny prínos nie v rovnakej miere ako biopásy, avšak pri dobrom umiestnení a vhodnom tvare bol prínos ostrovov biodiverzity pre ochranu prírody tiež nezanedbateľný
- Viaceré druhy malej pernatej zveri (zajace, jarabice) ako aj iné druhy podľa dotazníka vyplneného ca 400 poľovnými združeniami boli zistené na biopásoch vo väčších počtoch ako mimo nich
- Pokračovali pozitívne prínosy AEKO na ochranu poloprírodných a prírodných trávnych biotopov – avšak limitované zmenami v stavoch hospodárskych zvierat (potrebné by bolo vyššie zaťaženie DJ), prelomové prínosy AEKO na ochranu biotopov dropa
- Práca kontrolórov pri nasmerovaní poľnohospodárov k postupom v zmysle legislatívy je veľmi potrebnou, keďže prvýkrát sa negatívny vývoj v poľnohospodárskej krajine od kolektivizácie zastavil, ba lokálne až zvrátil

Odporúčania pri aplikácii v najbližších rokoch pri poradenstve poľnohospodárom s ohľadom na ochranu prírody

Síce veľa slajdov o význame, ale chcel som na uvedenie kontextu, že ak je priestor niektoré opatrenia realizovať a poľnohospodári na realizáciu majú priestor – tak môžu byť ozaj veľmi prínosné ak sa správne nastavia:

- Kde to je možné, preferovať biopásy (v CHU hoci len de-facto aj keď sa budú formálne deklatovať ako ostrovy biodiverzity a rozšíria sa, či inak upravia, napr. skrátia aby nedosahovali na kraj a neboli problémy pri kontrolách pri prejazdoch)
- Ostrovy biodiverzity – ak sa poľnohospodár obáva biopásov, sú tiež užitočné, ak majú väčší obvod a minimum drevín okolo
- Zvážiť zapojenie do AEKO zatrávnenia (hlavne kde hrozí rozoranie úhorov, ktoré neboli ešte rozorané a ide o menej úrodné pôdy)
- Podporovať podniky zapájajúce sa do ochrany biotopov dropa, keďže ide len o málo lokalít a opatrenie prináša aj tak výsledky
- Odložený termín kosenia – kde je možné, vyberať plochy po dohode s príslušnou ŠOP SR, prínos pre bezstavovce, vtáky, zver
- Pastva – je potrebné maximálne uľahčovať podmienky tým čo pasú zvieratá a maximálne ich podporovať – jeden z najväčších prínosov pre ochranu biodiverzity či čo sa vtáctva alebo biotopov týka.

Viaceré z týchto odporúčaní (fungujúce príklady) môžu pomôcť aj pri nastavení novej SPP

VEĽKÁ VĎAKA VŠETKÝM

Výsledky či z pohľadu ochrany vtáctva sú veľmi významné, výrazne pomohli ochrane mnohých ohrozených druhov vtáctva, hmyzu ako aj zveri. Preto všetkým, ktorí k tomu prispeli patrí veľké poďakovanie!!!

- Nebolo to samozrejme zadarmo, vyžadovalo si to prvé roky nasadenie (a aj silné nervy) všetkých pri vychytaní nedostatkov, no výsledkom bol plynulejší a robustnejší nábeh ekoschém ako v iných krajinách (napríklad Nemecku)
- Za pomoc a poradenstvo tým ktorí doplácali na nedokonalosti systému, a trpezlivé hľadanie riešenia na odstránenie nedokonalostí systému
- Za kontrolu tých, ktorí sa snažili systém obísť (čo by ohrozilo nápravu dlhodobých problémov),
- Poľnohospodárom za trpezlivosť pri byrokracii. Mnohí sa do veci pustili naozaj v snahe pomôcť, mnohí v obavách, mnohí z povinnosti, no výsledkom je kvalitatívny posun v odstraňovaní dedičstva zlých rozhodnutí SPP v minulosti
- Ministerstvám a komorám (osobitne SPPK, Ekotrend, ASYF) pri operatívnom hľadaní riešení problémov
- **V prípade záujmu o detailnejšie info k obsahu prezentácie: Jozef Ridzoň, ridzon@vtaky.sk, 0902222160**

Ďakujem za pozornosť!